

DARBININKŲ ŽODIS

(THE WORKERS' WORD)

Kanados lietuvių darbininkų sąvairtaštis. Leidžia "Darbininkų Žodžio" Draugija. Prenumeratos kaina Kanadoj ir Anglijoj: metams \$2.00; 6 mėnesiams \$1.00. Visur kitur: metams \$2.50; 6 mėnesiams \$1.25. Atskira kopija 5 centai. Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite "Darbininkų Žodžio" vardu.

"DARBININKŲ ŽODIS"

184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont.

ISTORINIS PIMOSIOS GEGUŽĖS PAMINĖJIMAS

Kadangi daugelyje industriju darbininkai organizuoti, tai turi sutartyse įrašę, kad Pirmoji Gegužės būtų nedarbo diena. Daugeliu darbininkų, todėl, atrodo, kad Pirmoji Gegužės yra kokia tai šventė. Bet ji nėra tuomi.

Pirmoji Gegužės yra klasių kovos išdava. Penkios dešimtys metų atgal, darbininkai pirmą dieną gegužės mėn. paskyrė masiniam išstojimui už aštuonių valandų darbo dieną. Ir ta diena buvo atžymėta didelėmis kovomis. Chicagoj kova nušėdė kelias dienas. Buvo nušauti keli darbininkai. Buržuazija darbininkų reikalavimą sutrumpinti darbo dieną sutiko su didžiausiu teroru. Nuo to laiko ir buvo nutarta tą dieną minėti pakartojant tas kovas už trumpesnę darbo dieną.

Per tuos 50 metų viso pasaulio darbininkai yra išsikovoję daugelį pagerinimų darbo sąlygose ir atlyginime už darbą. Bet jau daugely vietų nepaprastos kapitalizmo pastangos atėmė tuos laimėjimus ir pastatė darbo klasei j dar blogesnę padėtį, negu buvo 50 metų atgal. Visose fašistinėse šalyse darbininkų unijos uždarytos, darbo sąlygos ant tiek nublogintos, kad negali pasidaryti pakankamai ant maisto. O kur dar nėra fašizmo, ten kapitalizmas žingsnis po žingsnio eina linkui jo naikindamas po truputį darbininkų teises.

Šių metų Gegužės Pirmosios minėjimas ne tik tuo svarbus, kad supuola su 50-tomis sukaktuvėmis, bet ir tuo, kad įvyksta tokiu metu, kada darbo klasei grumoja nepaprast pavojus netekti laisvės ir gyvybės. Kapitalizmas ruošiasi prie baisiausių darbo klases skerdynių. Bilijonus dolerių kasmet išleidžia ginklavimuisi. Kartu su tuo eina prie sukriušinimo įvairių darbo klases organizacijų ir partijų, kurios galėtų sudaryti pasipriešinimą tom skerdynėm, kitaip sakant, kapitalizmas eina prie atviros kapitalistinės diktatūros—fašizmo, kur dar jo nėra. Jei tik kapitalizmui pasisektų įvesti fašistinę diktatūrą Anglijoj, Francijoj ir Amerikoj, tai kaip matai pasaulis būtų paskenęs dūmose ir kraujuje.

Šių metų Pirmosios Gegužės minėjimas turi būti atžymėtas dideliu darbo klases viningumu ir kovingumu. Tik nuo darbo klases jėgų stiprumo kapitalizmas sudrėbės ir pamąstys pirm darymo kokių žygių. Todėl niekas tiek daug nepasitarnauja kapitalizmui šiuo laiku, kaip tie, kurie vietoj mobilizavimo darbininkų kovoms, visomis galimomis pastangomis atakuoja suvienytą frontą ir ardo jį. Daugiausiai tuomi atsižymėjo dauguma CCF vadų, kurie Ontarijos provincijos konvencijoj išėjo prieš suvienytą frontą. Ant kiek žalingą darbą jie atliko, tai rodo ir tas, kad Toronto miesto komitetas atsisakė pildyti provincinio komiteto įsakymą pasitraukti iš suvienyto fronto minėjimui Pirmosios Gegužės.

Padėkit darbo įrankius Pirmoj Gegužės ir eikit į demonstracijas ir mitingus. Parodykit kapitalizmui, kad priešingai fašizmui, kurį ir reikalaujate geresnio darbo ir gyvenimo sąlygų.

MOBILIZUOKIME JĖGAS ATMUSIMUI REAKCIJOS REGINIOJ

Šiuos žodžius rašant, jau keturi trekeriai nusmerkti kalėjimam, du po 7 mėnesius, vienas 8 mėn. ir vienas 18 mėn. Tokios pat bausmės laukia dar 18 jaunuolių, kurie bus teisiami tuo pačiu laiku iš eilės.

Tie jaunuoliai teisiami už tai, kad jie drįso pakelti savo balsą prieš nepakeliamas jaunimui gyvenimo sąlygas pašalpos kempėse. Už tai, kad jie priekiniu traukiniu važiuo tūkstančius mylių, kad įteikti valdžiai savo reikalavimus. Įvykiai Reginoj Dominion dienoje nieko bendro neturi su trekeriais. Tai policijos darbas, kuri sukėlė muštines, kad sutrukdyti tų jaunuolių žygi iškilimui viršun tų pasibaurėtinų sąlygų militarinėse kempėse.

Tų jaunuolių žygiai buvo labai entuziasistiškai sutikti ne tik visų bedarbių, bet ir visos visuomenės. Jiems pritarė daugelis žymių žmonių. Kad parodyti visuomenei, kad valdžia teisingai elgėsi paskandindama kraujuose tuos bedarbius ir kad visi tiems trekeriams pritarėjai klydo, dabar kapitalistinis teismas skaudžiai baudžia tuos jaunuolius.

Reginos Piličių Gelbėjimosi Komit. šaukia visos Kanados darbo žmones kelti protestus prieš tokiuos žiaurus smerkimus ir reikalauja jų paluosavimo. Taipgi kreipiasi aukų, kurios reikalingos gnyimui. Minėtas komitetas duos apeliaciją į aukštesnį teismą.

"Darbininkų Žodis" kviečia visus Kanados lietuvius remti to komiteto atsišaukimą protestais ir aukomis. Kova už laisvę tiems jaunuoliams yra kova už bedarbių reikalus, prieš vergijos kempes. Tie jaunuoliai savo kova priverstė valdžią pasisakyti, kad ji panaikins tas

kempes ir samdys darbininkus ant gelžkelių ir kitur su didesniu atlyginimu.

"DARBININKŲ ŽODIS" SVEIKINA DAILY CLARION

Šiam "Darbininkų Žodžio" numeriui išeinant kartu išeis ir pirmas numeris Daily Clarion, darbininkiško dienraščio anglų kalboj. Pirmą Gegužės Kanados darbininkai sutiks su dienraščiu.

Ta proga "Darbininkų Žodis" sveikina Daily Clarion ir pasižada mobilizuoti lietuvius darbininkus jo išlaikymui.

Smagu pažymėti, kad Daily Clarion sutinkamas su didžiausiu ūpu ir visų darbininkų. Teko patirti, kad Toronto lietuvių tarpe surinkta virš 40 dolerių su pasveikinimais. Aišku, panašiai Daily Clarion sutinkamas ir kitose kolonijose.

Mobilizuokime savo jėgas Daily Clarion vėjui, kuris tęsis visą gegužės mėnesį. Atsakykime kapitalizmo spaudos atakoms budavodami Daily Clarion!

ANGLIJOS IR AMERIKOS IMPERIALIZMO PRIESTARAVIMAI DIDĖJA

Neužkviemas Kanados į Buenos Aires mieste šaukiamą Amerikos valstybių konferenciją ateinančią vasarą, kurią šaukia Jungtinių Valstijų prezidentas Rooseveltas, rodo, kad Amerikos imperializmas nori sutverti amerikonišką bloką su Wall Streetu priešakyje, kuris veiktų prieš Anglijos imperializmą, taikos ar karo laiku.

Kanada jau randasi Amerikoj, visai Roosevelto pašonėj, tačiau ji negavo pakvietimo. Ir štai dėlko. Kanada jau gerokas laikas, kaip atsisuko nuo Suvienytų Valstijų, o susijungė su Anglijos imperializmu. Per pastaruosius kelis metus, nuo Ottawos konferencijos, Kanada visuomet rėmė ir remia Anglijos imperializmo politiką. O Suvienytų Valstijų imperializmo reikalai kertasi su Anglijos imperializmo reikalais visur, Pietų Amerikoj, Europoj ir Rytuose.

Jungtinės Valstijos veikiausiai pastebėjo, kaip Anglijos imperializmas naudoja Tautų Lygą savo interesų apsaugojimui, todėl ir užsimanė sutverti panašią lygą Amerikoj, kurią galima būtų panaudoti savo interesų gnyimui.

KIENO RANKOSE TAIKOS LIKIMAS

Pierre van Passen, žymus Toronto Daily Star korespondentas Europoj, prisiuntė darbinikiškai žinių agentūrai straipsnį, kuriame jis rašo:

"Nors Vokietijos ginklų gaminimo firmos dirba 24 valandas į parą, tačiau stoka žaliavos ir pinigų žoms pirkti kitur trumpu laiku prives nazių režimą prie tokios padėties, kad jis bus priverstas sumažinti savo milžinišką prisiengimą karui, kurį mano pradėti už poros metų. Šešių mėnesių bėgyje valdžia susidurs su dideliu ekonominiu kriziu—jėi Hitleris negaus didelės paskolos užsienyje.

"Hitleris nori gauti paskolą Anglijoj. Tas faktas žmonių likimą atiduoda į Britanijos ir jos žmonių rankas."

Hitleris dabar noris užkovoti Europą, y-patingai Britaniją, su taikomomis kalbomis, kad gauti paskolą. Paassen mano, kad Britanija veikiausiai paskolinsianti Hitleriui tuos pinigus.

Mussolinis taip pat negalės išlikti "balne," nežiūrint, kad ir užkariautų visą Etiopiją, jeigu negaus paskolos. Tas manas apie Ameriką. Bet Ameriką pamokino perito karo skolos, kurių dabar niekas nenori atmokėti, todėl, Paassen manymu, vargiai tas gausias paskolą Amerikoj.

Jis pažymi, kad jei tie kapitalistai neskolintų fašistams pinigų, tai veikiausia įvyktų perverimai tose šalyse ir valdžios patektų į taikos šalininkų rankas, karo pavojus sumažėtų. Todėl jis sako, taikos likimas Anglijos ir Amerikos rankose.

O KAIPI SU TAIS, KURIE PAMAŽU MIRŠTA IŠ BADO

Kanados kapitalistinė klasė tokį triukšmą sukėlė dėl trijų torontiečių, turčių klases žmonių, kurie buvo užgriuti Magill mainose, Moose River, Nova Scotia, kad žinios apie kitus įvykius kapitalistinėj spaudoj neturėjo įtakos. Tuos mainierius, kurie vargais negalais du iš jų išgelbėjo, žada apdovanoti medaliais. Yra manoma sukelti \$25,000 pinigine dovana. Spauda mini apie Anglijos karaliaus dovana.

Tai, matote, ką kapitalistinė klasė darė gelbėjimui savo klases žmonių. Bet ką ji daro gelbėjimui tūkstančių ir šimtų tūkstančių bedarbių, kurie pamažu miršta iš bado? Gi pašalpas mažina. Visuose miestuose ir miesteliuose pašalpos mušamos ir mušamos. Daugelis šeimynų gyvena tokiose lušnose, kad nieku nesiskiria nuo tų mainų, kuriose buvo užgriuti tie trys turčių klases žmonės.

Ant galo paimkime karą. Dešimtis milijonų nužudyta periteime kare. O kiek jų žus būsimame? Bet ką kapitalistai daro tiems žmonėms, kurie kovoja, kad atstumti tą karą, kad išgelbėti keltą desėtkų milijonų žmonių gyvybių.

Nežiūrint to, kad kapitalizmas rodo didelį žmoniškumą sąryšį su trijų mainų savininkų gelbėjimu, jis vistiek šimtus tūkstančių žmonių laiko tokiose gyvenimo sąlygose, kurios mažai kuo skiriasi nuo tų mainų. Tiems tūkstančiams žmonių reikia kentėti ilgas kančias, kol galų gale teks likti invalidais ir mirti nuo įvairių ligų, kurios pačina nuo išbadėjimo ir kitų nedateklų.

Suvienytas Frontas

Stiprinimas Komunistų Partijū

Tik tada Komunistų Partijos užtikrins sumobilizavimą plačiausių darbo masių suvienytai kovai prieš fašizmą ir kapitalo puolimą, kada jos visais galimais būdais stiprins savo eiles, vystys jų iniciatyvą, eis tikru marksistiniu-leininstiniu keliu, ir naudos teisingą, lanksčią taktiką, kuri turi būti suderinta su esama padėtimi ir klases jėgų santykiais.

Suvienytas proletariato frontas pastato priekinį tokią darbininkų armiją, kuri galės atlikti savo užduotį, jei tik tos armijos priešaky stovės tokia vadovaujanti jėga, kuri nurodys jai kaip užduotį ir kelius. Ta vadovaujanti jėga gali būti tiktai stipri proletarinė, revoliucinė partija.

Jei mes komunistai dedame visas pastangas sudaryti suvienytą frontą, mes tą darome ne su tikslu rekrutuoti naujus narius Komunistų Partijoms. Mes turime sustiprinti Komunistų Partijas įvairiais būdais ir padidinti jų narių skaičių todėl, kad mes norime sustiprinti suvienytą frontą. Stiprinimas Komunistų Partijų nėra koks partijos reikalas, bet visos darbo klases reikalas.

Komunistų Partijų vienybė, revoliucinis susijungimas ir kovingas prisirengimas sudaro didžiausią vertę, kuri priklauso ne tik mums, bet visai darbo klasei. Mes buvome ir toliau būsim pasirengę eiti išvieno su social-demokratinėmis partijomis ir organizacijomis kovoję prieš fašizmą, nepaliaudami kovoti prieš socialdemokratinę nusileidimų buržuazijai ideologiją ir praktiką, ir prieš tos ideologijos brukimą į mūsų eiles.

Stovėdami už darbininkų klases vienybę, mes su dar didesne energija ir įtempimu kovosime už vienybę mūsų partijoje. Negali būti vietos mūsų partijoje frakcijoms ir frakciniams apsiereikimams. Jei tiktai kas mėgins ardyti geležinę vienybę mūsų eilėse per bile kokius frakcingumus, mes duosime pajausimą, ką reikiška bolševikiška disciplina, kurios Leninas ir Stalinas mokina mus.

Mes nebijome viešai kelti klaidas, silpnumus ir trūkumus mūsų judėjime, nes mes esame tokia revoliucinė partija, kuri žino, kad ji gali augti, tobulintis ir atlikti savo užduotis tik tada, kada ji prašalins viską, kas trukdo jai palikti tikrai revoliucine partija. — Dimitrovs (Suvienytas Frontas Prieš Fašizmą ir Karą).

Naujas Rusijos Valstietis

"Lėtas senosios Rusijos valstietis pamažu visškai perdirbamas," rašo Lement Herry, Current History žurnalo korespondentas, kuris gerai susipažinęs su Sovietų Sąjungos kolektyviu judėjimu. "Tiesa, per dešimtį metų po revoliucijos mažai kas su juo buvo padaryta, bet nuo 1929 metų, jo gyvenimas visškai pasikeitė.

"Kaip tik valstybė pateko į Sovietų rankas, problema buvo, kaip agrikulūrą išvesti iš feodalizmo į socializmą. Atsilikimas apie 125,000,000 valstiečių sudarė didelį sunkumą. Jie buvo berasčiai, prietaringi, žiaurūs ir, virš visko, įtarianti viską, kas tik naujo. Argi nebuvo kiekviena praeities schema tiktai nauju prievartos būdu išgavimi iš jų darbo? Visuomet jų giliausias troškimas buvo gauti žemės, nes jie jie turėtų žemės, galėtų kaip nors užsiauginti javų ir turėti grūdų žiemai. Bolševikai davė jiems žemės, ir jie tikėjosi ūkininkauti sau ramiai.

"Tokiū būdu, per dešimtį metų po revoliucijos tęsėsi senas gyvenimas. Vyrai mušė žmonas; motinos vaikus; vaikai gyvulius."

"Kada bolševikai pradėjo skleisti kaimuose kolektyvių ū-

raž vakarų visi išperkami." "Tūkstančiai valstiečių, kurie negali nusipirkti to, ko jiems reikia, kaimų krautuose, važiuoja toli į miestus į didesles krautuoves. Aš užtikau Maskvoj didžiausioj departmenčinėj krautuovėj susikimšusius valstiečius, vyrus ir moteris, prie čėverykų stalų ir mokant už čėverykus pinigus. Šitie valstiečiai nežiūrėjo į tai, kad Maskvoj kainos daug augštesnės, negu kaimuose.

"Bet su pasikeitimu atsirado naujų sunkumų—problemų gyvenime, darbo sutvarkyme, technikoj ir administracijoj. Perėinant iš žemės apdirbimo siurais rėžiais su neišvystytomis rankiais į moderniška, platų ūkį, iš individualio į kolektyvių, atsirado reikalas išlavinti tūkstančius knygvedžių, mechanikų, ūkių specialistų ir t.t. Bet gi nebuvo nei vieno tinkamo šioms užduotims, išskiriant viduramžių valstiečius. Vakar jis naudojo žagrę; šiandien jis vairuoja traktorių. Vakar jis negalėjo nei skaityti nei skaičiuoti, šiandien jis privalo suprasti sąmatų vedimą."

"Mašinėrija virto kiekvieno kaimo gyvenimo dalimi. Apvaikščiojimai, parados ir kalbos priverčia susirūpinti technikiniais reikalais net senelius. Žiemose laiku kiekviena iš 4,000 traktorių stočių duoda velui trijų mėnesių kursų kolektyvičiams. Studentų pragyvenimo išlaidas tik turi padengti kolektyvai patys, kurie šitą darbą skaito taip naudingą, kaip ir darbą laukuose. Prie to, daugelis valstybinių ūkių (sovochojų) turi technikos mokyklas lavinimui valstiečių. Visas šitas lavinimo valstiečių darbas parūpino daugelį tūkstančių gerai išlavintų mechanikų ir agrikulūrinų specialistų, kurie gali valdyti ir taisyti naujus įrankius ir mašinėrija."

"Perėiti penki metai taipgi atžymėti didelio paaugimo produkcijoj visokios ūkio mašinėrijos. Nauji traktorių fabrikai Komunistų Partijos narys, per du metus ginčijosi su kaimiečiais, apkol jie sutiko išmėginti savo mažą kolektyvą, bet ir tuomet jie suėjo į kolektyvą pilni abejonių ir su teise išėiti po pirmo sezono, jeigu jiems nepatiks. Aš perėitą vasarą užklausu valstiečių, kaip jiems patinka naujas gyvenimas. Atsakymas buvo panašus šiam: 'Neblogai. Nors turime ir sunkumų.' Tai buvo labai teigiamas atsakymas. Murmėjimai apie stoka daiktų kaimų krautuose, kurie pasekė tą patėmėjimą, prirodė, kad tas atsakymas buvo genialiu išreiškimu valstiečio užgirimo. Už jo atsakymo, 'Ne blogai,' guli reikšmingas faktas, kad valstiečių pajamos daug aukštesnės, negu kada nors pirmias.

"Šiandien Rusijos valstietis pradeda atrodyti kitiškai. Pirmuoju ženklu civilizacijos pirmynžangos, tai barzdų pranykimas. Valstietis lankosi į kaimo kirpyklą kas dešimtį dienų. Jis vietoj šiandinių ar skudurinių vyžų, devi jau tikrus batus. Dabar valstietis turi jau pakankamai pinigų savo kišenėje pirkti batus į kaimo krautuve, tai į po-

Eini

- Einu link laimingo rytojaus,
- Einu, nors tykoja plėdrūs žvėrys;
- Zinau, je išalkę žmogėdos.
- Vilties man nemažin' tas pavojus,—
- Einu, nors nelaisvės rėtežius.
- Matau aš, kad buvęs vargdienis,
- Tenai, kur carą sumynė—Rytuos,
- Šiandien jis galiūnų pastojū
- Ant gamtos ir gerybės jau visos.
- Matau, jis laimingas—didžiuojas.
- Čionai, šis pasaulis turtingas,
- Bet čia mus kankina bado buit.
- Tačiau čia vargdienis galingas,—
- Jisai šį pasaulį griaus ir taisyas,
- Kai reiks jis įsteigs Sovietus.
- Einu ir už laisvę kovosiu,
- Zinau, kad reiks kovoję kentėti,
- Bet tiktai kovodams laimėsiu.
- Galvos prieš engėjus nelenskiu.—
- Einu ir kovoję didžiuosiuos.
- Miškų Darbininkas

reikiama, kaimų krautuose, važiuoja toli į miestus į didesles krautuoves. Aš užtikau Maskvoj didžiausioj departmenčinėj krautuovėj susikimšusius valstiečius, vyrus ir moteris, prie čėverykų stalų ir mokant už čėverykus pinigus. Šitie valstiečiai nežiūrėjo į tai, kad Maskvoj kainos daug augštesnės, negu kaimuose.

"Bet su pasikeitimu atsirado naujų sunkumų—problemų gyvenime, darbo sutvarkyme, technikoj ir administracijoj. Perėinant iš žemės apdirbimo siurais rėžiais su neišvystytomis rankiais į moderniška, platų ūkį, iš individualio į kolektyvių, atsirado reikalas išlavinti tūkstančius knygvedžių, mechanikų, ūkių specialistų ir t.t. Bet gi nebuvo nei vieno tinkamo šioms užduotims, išskiriant viduramžių valstiečius. Vakar jis naudojo žagrę; šiandien jis vairuoja traktorių. Vakar jis negalėjo nei skaityti nei skaičiuoti, šiandien jis privalo suprasti sąmatų vedimą."

"Mašinėrija virto kiekvieno kaimo gyvenimo dalimi. Apvaikščiojimai, parados ir kalbos priverčia susirūpinti technikiniais reikalais net senelius. Žiemose laiku kiekviena iš 4,000 traktorių stočių duoda velui trijų mėnesių kursų kolektyvičiams. Studentų pragyvenimo išlaidas tik turi padengti kolektyvai patys, kurie šitą darbą skaito taip naudingą, kaip ir darbą laukuose. Prie to, daugelis valstybinių ūkių (sovochojų) turi technikos mokyklas lavinimui valstiečių. Visas šitas lavinimo valstiečių darbas parūpino daugelį tūkstančių gerai išlavintų mechanikų ir agrikulūrinų specialistų, kurie gali valdyti ir taisyti naujus įrankius ir mašinėrija."

"Perėiti penki metai taipgi atžymėti didelio paaugimo produkcijoj visokios ūkio mašinėrijos. Nauji traktorių fabrikai Komunistų Partijos narys, per du metus ginčijosi su kaimiečiais, apkol jie sutiko išmėginti savo mažą kolektyvą, bet ir tuomet jie suėjo į kolektyvą pilni abejonių ir su teise išėiti po pirmo sezono, jeigu jiems nepatiks. Aš perėitą vasarą užklausu valstiečių, kaip jiems patinka naujas gyvenimas. Atsakymas buvo panašus šiam: 'Neblogai. Nors turime ir sunkumų.' Tai buvo labai teigiamas atsakymas. Murmėjimai apie stoka daiktų kaimų krautuose, kurie pasekė tą patėmėjimą, prirodė, kad tas atsakymas buvo genialiu išreiškimu valstiečio užgirimo. Už jo atsakymo, 'Ne blogai,' guli reikšmingas faktas, kad valstiečių pajamos daug aukštesnės, negu kada nors pirmias.

"Šiandien Rusijos valstietis pradeda atrodyti kitiškai. Pirmuoju ženklu civilizacijos pirmynžangos, tai barzdų pranykimas. Valstietis lankosi į kaimo kirpyklą kas dešimtį dienų. Jis vietoj šiandinių ar skudurinių vyžų, devi jau tikrus batus. Dabar valstietis turi jau pakankamai pinigų savo kišenėje pirkti batus į kaimo krautuve, tai į po-

DARBININKŲ AKIM ŽIŪRINT

P. V. Žalų

Perėitą vasarą Suvalkijoje valstiečių streikui einant: visu Lietuvos ir užsienio lietuvių fašistinė spauda rėkė, kad streikas yra "tamsių gėvalų" ir komunistų darbas. Žinoma valstiečiai mažai ką pašė to smetnininkų lermo ir streikavo.

Dabar ir vėl fašistams skaudas. Mat valstiečiai šiuo metu kovo mėnesį vėl prisipaudė Vokietijoj atsišaukimu, ir dar nemažai—net tris centenerus. Fašistai gvoltu šaukia per savo spaudą, kad Suvalkijos valstiečių streikas yra Hitlerio produktas.

Niekas negali ginčyti, kad Hitleris nenori pasinaudoti Lietuvos valstiečių streiku per savo šalininkus. Bet faktas man rodo, kad sumitėjti su atsišaukimais yra pavasarininkai, kur reikiška, kad jie nėra hitlerininkai. Tad jiems pirmesti Hitlerio darbus būtų daugiau, negu nesąmonė.

Kadangi Lietuvos valstiečiai atsišaukimus atspausdino Vokietijos miestelyje, Stalupėnėse, tai Lietuvos fašistai gvolto reikiška, kad Hitlerio darbas ir liepia saugotis priešio rankos. Bet gi mes žinome, kad Lietuvos fišistų dalinami medaliai kalami iš Vokietijos metalo ir galbūt Vokietijoj, o jie segami prie krūtinų Smetonos kavalerijoms. Dauguma Lietuvos armijos ginklų taip pat gaminti Vokietijoj. Pignai nukalti Anglijoj. Bet niekas iki šiol neišdrįso pamesti valdžiai to, ką primeta valdžia valstiečiams. Kodel gi valstiečiai negali spausdinti Vokietijoj, jei negali atspausdinti Lietuvoje?

Dabartinės valdžios režimas Lietuvoj, kuris užčiaupė burna liudžiams, atėmė jos paskutine pilietiškas teises, kaip tik ir sudaro didžiausį pavojų Lietuvai nepriklausomybei. Lietuvos valstiečių skurdū ir nepasitenkimu gali pasinaudoti ir Hitlerio agentai ir palengvinti jam kėli Lietuvos užgrobimui. Mes vis senio lietuviu turime tuo susirūpinti ir padėti Lietuvos laisvę. Tad neatideliuodami rušikimes prie Kanados Lietuvos Kongreso, kur bus svarstoma kaip padėti Lietuvos liudžiams atsišteigti laisvę.

Kuomet net buržuazinė spauda pradėjo plačiai rašyti apie Sovietų Sąjungoj esamą darbininkams demokratiją, koks dar nei vienoje pasaulio šalyje darbininkai niekad neturėjo, tai "socialistinė" "Naujienos" kasdien rašo editoriaus, kad Sovietuose auga negirdėti plėrus kapitalas ir nėra tenai jokios demokratijos. Grigaliūnų manymu, kas bus iš tų Sovietų Sąjungos rinkimų, jei juose nebus opozicijos. Girdi, bus tai pats, kaip ir Vokietijoj.

Rodos socialistai turi žinoti, kad opozicija yra tik ten, kur yra skirtingos klases. Jeigu Sovietų Sąjungoj proletariato diktatūra naikina klases, tai suprantama, kad nyksta ir opozicija.

"Naujienos" mano, kad be opozicijos negali būti demokratijos. Tai reikiška, kad socialistai visuomet turės palaikyti kapitalizmą, nes jeigu kapitalizmas nyks, tai pranyks ir opozicija, o tada kartu ir demokratija.

Jeigu Sovietų Sąjungoj kapitalistai baigiami naikinti, tai suprantama, kad opozicija sunyka. Kas kita Vokietijoj. Tenai darbininkai prieš fašizmą nesunkiai je nepavirs kapitalistais, bet ji skaičius dar labiau augš. Darbininkų klasė nesunaikinama.

Kokia gi gali būti demokratija opozicijai, jei ji turi pildyti didžiūmos valią. Norint turėti demokratiją, reikia panaikinti opoziciją panaikinant opozicijos klasę. O kapitalistų klasę galima panaikinti, paversti į darbo klasę.

— Demokratas

AUKOS

- Edmonton, Alta. Drg. Ch. Spakausko surinkta. Werenki 5 c. Gavome per IV Rajono Sekretorių.
- Springfield, Ill., USA. Gavome per Drg. S. Senkų nuo ALD 1936 metams aukų \$1.59.
- Toronto, Ont. Drg. A. Bininas, lankydamas Torontę, paaukavo "D. Z." \$1.00.

Paprastai žmonė džiais ir banditais v žmones, kurie kartą mi arba asmeniniam jimui nušudo arba a ną žm gau žmc ban kalė kur juos nē t sidži juos nuteisia. "Ką u tą ir gavo." Tokie ž ir banditai yra pikts mosios rūšies. Žmog banditus reikia dalinti pes, grupę žemosios grupę aukštosios rūšie Aukštosios rūšies ž ir banditų grupę prik vilegiuoti žmogūdžiai tai—imperialistai, kuri žudo tūkstančiais ir r naikina silpnasias ir tautas, apiplėšia čiela bes, tautas ir kolonij; tandūs naikina žmoni gausias gausias, tū sveikų visuomeni žmoniū amžinias ubagū ro, kurie galėtų dirbti nei naudingą darbą. Ajosios rūšies žmogžu banditus iki spalio Rus tarinei revoliucijai ma kreipė domę, apart rev organizacijai ir mažai ke jo, nežiūrint į tai, kad j ž žmogūdžiai ir band pavojingiausi visai darb jai. Šios rūšies žmogžu banditus nieks neteisė komybės netraukė. Jų buvo luosos ir darė, ką Karas buvo suprantam dievo ryškė, leista žmon bandimui už visas jos nu SSRS proletariatas j nis teisingai suprato im tų banditizmą ir pirmu nuteisė ir išnaikino iš p nu ir šiandien be tų plėšli mingai stato socializm; spēkomis. Tuo metu, ka sas kapitalistinis pasau labiau ir labiau skėsta bangose, siaučia nedarbas perialistai visi ruošiasi i karan naujam plėšimui, proletariatas senai lik nedarbą ir sekmingai bu naują socialistinę kultūrą ma nacionalę ir turiniu p rine. Tai yra puikiu pav; ir geriausiu įrodymu, kaj kiai proletariatas gal val tvarkyt valstybę be bandit pitalistų. Sovietų Sąjungos letariatas, po vadovybe B nistų Partijos (bolševikų) mutinis paskelbė taikos e prieš karą. Šis obalsis tu dele politinę reikšmę ir jis į dino milijonus tarptautinio letariato į kovą prieš faš banditizmą, kurie šiandien vienas iš pavojingiausių pū ly. Taikos obalsis yra st apinasriu, kuriuomi gerai į bojo fašistinius banditus ir grupavo eile valstybių, ku sudaro stiprų anti-karinį bi III Komunistų Internaci las atsišaukė į viso pasaulio letariatą kviesdamas visose lyse sudaryti (organizū bendrą liaudies frontą k su fašizmu, prieš karą už aj nimą Sovietų Sąjungos nuo šikų, banditų imperialistų, rie ruošiasi pult SSRS. Pau lo proletariatas teisingai su to Kominterno atsišaukimą visu smarkumu sukruoto org; znot visose kapitalistinėse v tybėse, kolonijose ir pusiau lonijose bendrus liaudies fr tus. Sudaryme bendro liauc fronto pirmą vietą užima Is nijos ir Francijos proletariat kuris geriausia sugebėjo orgz znot mases prieš fašizmą ir ri geras pasekmes. Franci Komunistų Partija pirmut užėmė teisingą politiką ir f k su sudarė bendrą liaudies fr tą, kurio pagelba kirto smi fašizmui. Fašizmas negalėjo pildyt užsimojimą, kaip kad padarė Italijoj ir Vokietijoj. Firmos kategorijos grup

DARBININKŲ AKIM ŽIŪRINTI

Tikrieji Banditai

P. V. Žalpis.

Paprastai žmonės žmogžudžiais ir banditais vadina tokius žmones, kurie kartais keršdamai arba asmeniniam pasinaudojimui nužudo arba apiplėšia vieną ar kelis žmones. Pagautus tokius žmogžudžius ir banditus teisia kalėjimu, o kai kur ir nužudo juos. Visuomenė tankiai pasidžiaugia, kad juos nuteisia. "Ka užsitaravo, tą ir gavo." Tokie žmogžudžiai ir banditai yra piktdariai žmonijos rūšies. Žmogžudžius ir banditus reikia dalinti į dvi grupes, grupę žemosios rūšies ir grupę aukštosios rūšies.

Aukštosios rūšies žmogžudžių ir banditų grupę priklauso privileijuoti žmogžudžiai ir banditai — imperialistai, kurie žmones žudo tūkstančiais ir milijonais, naikina silpnąsias ir mažąsias tautas, apiplėšia čielas valstybes, tautas ir kolonijas. Tūkstančius naikina žmonių nuodingaisiais gazais, tūkstančius sveikų visuomenėi naudingų žmonių amžinai ubagai padaro, kurie galėtų dirbti visuomenei naudingą darbą. Apie aukštosios rūšies žmogžudžius ir banditus iki spalio Rusų proletarinei revoliucijai mažai kas kreipė dėmesį, apart revoliucinių organizacijų ir mažai kas kalbėjo, nežiūrint į tai, kad pastarieji žmogžudžiai ir banditai yra pavojingiausi visai darbo žmonijai. Šios rūšies žmogžudžius ir banditus nieks neteisė ir atsakomybėn netraukė. Jų rankos buvo liuosos ir darė, ką norėjo. Karas buvo suprantamas kaip dievo ryškė, leista žmonijos nubaudimui už visas jos nuodėmes.

SSRS proletariatas pirmutinis teisingai suprato imperialistinį banditizmą ir pirmutinis jį nuteisė ir išnaikino iš pat šaknų ir šiandien be jų plėšikų sekmingai stato socializmo savo spēkomis. Tuo metu, kada visas kapitalistinis pasaulis — vis labiau ir labiau skęsta krizės bangose, siaučia nedarbas ir imperialistai visi ruošiasi naujam karan naujam plėšimui, SSRS proletariatas senai likvidavo nedarbą ir sekmingai budavoja naują socialistinę kultūrą, forma nacionalę ir turiniu proletarinę. Tai yra puiki pavyzdžiū ir geriausias įrodymas, kaip puikiai proletariatas gal valdyti ir tvarkyti valstybę be banditų karališty. Sovietų Sąjungos proletariatas, po vadovybės Komunistų Partijos (bolševikų), pirmutinis paskelbė taikos obelę prieš karą. Šis obelis turi didelę politinę reikšmę ir jis pabudino milijonus tarptautinio proletariato į kovą prieš fašistinį banditizmą, kuris šiandien yra vienas iš pavojingiausių pasaulio. Taikos obelis yra stipri apasiriu, kuriuomei gerai pažabojo fašistinius banditus ir sugrupavo eilę valstybių, kurios sudaro stiprų anti-karinį bloką.

III Komunistų Internacionalas atsiskaukė į viso pasaulio proletariata kviedamas visose šalyse sudaryti (organizuoti) bendrą liaudies frontą kovai su fašizmu, prieš karą už apygnimą Sovietų Sąjungos nuo plėšikų, banditų imperialistų, kurie ruošiasi pult SSRS. Pasaulio proletariatas teisingai suprato Kominterno atsiskaukimą ir visu smarkumu sukruoto organizuot visose kapitalistinėse valstybėse, kolonijose ir pusiau-kolonijose bendrus liaudies frontus. Sudaryme bendro liaudies fronto pirmą vietą užima Ispanija ir Francijos proletariatas, kuris geriausia sugebėjo organizuoti masės prieš fašizmą ir turi geras pasekmes. Francijos Komunistų Partija pirmutinis užėmė teisingą politiką ir liaukui sudarė bendrą liaudies frontą, kurio pagelba kirtu smūgi fašizmui. Fašizmas negalėjo išpildyti užsimojimą, kaip kad jis padarė Italijoje ir Vokietijoje.

Pirmos kategorijos grupę atskiausias rūšies banditų priklauso Japonijos, Italijos ir Vokietijos fašistai imperialistai, kurie deda visas pastangas, kad kaip nors sukurt naują pasaulinį karą, o ypač prieš SSRS, kad pakenkt socialistinei statybai. Simpatizuoja šiai banditų grupei Lenkijos, Austrijos ir Vengrijos fašistai.

Japonija rytuose nori išprovokuoti karą prieš SSRS. Ji užgrobė Mandžuriją, mėgina užgrobti Mongolijos Liaudies Respubliką ir suvienyti ją su Mandžurija, lenda toliau Chinijon, tariasi su Anglija, kad jai leistų pult Chinijos Sovietų rajonus. Šiuo klausimu ji veda derybas ir su Nankingo valdžia. Nuolat Japonijos policija areštuoja Mandžurijoje gyvenančius SSRS piliečius, kankina juos kalėjimuose. Pakartotini Japonijos kareiviai ant Mandžurijos ir SSRS rubežius šauda į SSRS rubežius sargybinius. Japonija deda visas pastangas, kad kaip nors SSRS išprovokavus į karą. Japonija Mandžurijoje ir Chinijoje išžudė tūkstančius chinečių ir vis dar žudo. Aiplėšė Mandžurijos ir dalį Chinijos gyventojų, o spaudoj rašo, kad Japonija ginasi nuo Chinijos banditų. Japonijos kapitalistai lenda Chinijon, užgriebė svetimos valstybės didelę turtingą dalį teritorijos, apylėšė jos gyventojus, išskerdė tūkstančius Chinijos proletariato, kurie priešinosi svetimiesiems plėšikams ir vis dar lenda toliau Chinijon. Stato jai naujus ultimatinus reikalavimus ir grąšinimais nori paimti visą šalį. Chinijos liaudies reikalavimai generolai patykalomis šnibžda su Japonijos kapitalistais ir po valiai be didelio pasipriešinimo leidžia Japonijos imperialistus gilyn Chinijon.

Vien tik Chinijos Kompartijos ir Chinijos Sovietų Raudonoji Armija su sąmoninguoju proletariatu didvyriškai grumiasi su šalies buržuazija ir ragina Chinijos liaudį sukilt prieš savo šalies pardavikus ir Japonijos plėšikus imperialistus. Dėku Chinijos Kompartijos teisingai ir energingai kovai, ji vis daugiau ir daugiau užkariauna pasitiktėjimo ir pritarimo Chinijos proletariate ir sekmingai atmuša visus baltųjų puolimus.

Mussolini, pastebėjęs Japonų imperialistinę laikiną laimėjimą Chinijoje, nutarė pult Abisiniją (Ethiopia) Afrikoj. Italijos kapitalistai antru kartu puola Abisiniją. Pirmu syk jie puolė 1896 metais, bet tuo kartu karą su Abisinija Italija pralaimėjo. Pralaimėjimo priežastys buvo kelios: a) Italija palietė didžiųjų valstybių kapitalistų reikalus, kurie pasipriešino. b) Italijai nebuvo žinamos gerai Abisinijos geografinės aplinkybės. Net žemlapiiai 100-150 kilometrų melavo ir tas daug kenkė italų karininkams orientuotis.

Tiki šių dienų Abisinijos niekas gerai nežino. Kokį plotą ji užima ir kiek gyventojų turi. Vietni daviniai rodo 550, o kiti 1,120 tūkstančių ketv. kilometrų. Gyventojų skaičius irgi tokie daviniai. Vienur rašo 5, o kitos skaitlinės rodo 15 milijonų gyventojų. Kaip matote skaitlinės painios ir rodo didelį skirtumą. Šalis labai atsilikus ir jos visi turtai niekam nežinomi. Žinomi šie augmenys: palmos, alyvos, kavos ir vatos plantacijos. Nėra mažiausios abejonės, kad Italijos fašistai ruošdamies karan šnipinėjo ir šį-tą suuodė.

Nežiūrint į Abisinijos atsilikimą ir šiandien Italijai nelengva yra pagriebti, nes susiduria su Anglijos ir Francijos kapitalistų reikalais, kurie taipgi priešinosi. Anglija jokiū būdu neduos Italijai paimt ežerą Tsana, iš kurio vandenį jį naudoja laistymui savo plantacijai. Apart prieštaravimų didžiųjų valstybių, Abisinijos laudis didvyriškai ginasi nuo Italijos fašistų puolimo.

Kaip Italija pradėjo karą su Abisinija? Mussolini pastatė Tautų Lygoj klausimą, kad sąryšy su uždraudimu įleidimo i-

talų į Jungtines Valstijas italų skaičius padaugėjo ir Italijoje pasidarė ankštū ir reikalavo, kad leistų jai spēka paimt Abisiniją. Negavęs sutikimo Tautų Lygos, sufabrikavo kitą reikalavimą, kad jai reikalinga žaliųjų medžiaga pramonei. Šį kartą negavus taipgi sutikimo, spiovė ant visko ir pradėjo karą su Abisinija po obalsiu apsigynimo nuo Abisinijos. Tai yra gryni fašistinis būdas puolimo ir apilėšimo mažesnių šalių, kolonijų ir silpnųjų tautų ir tautelių. Patys puola ir patys šaukia, kad jie tik ginasi. Tuomi jie nupult Chinijos Sovietų rajonus. Kad jie nekalti. Nežiūrint visų sankcijų, Tautų Lygos paskelbtų prieš Italiją, italai fašistai karu nesulaukė, o puola visu smarkumu abisinius ir tūkstančius juos žudo. Mussolini, matydamas, kad Anglija ir Francija negali susitaikyt tarp sa-

ves prieš Italiją, pasinaudoja proga. Fašistai kiekvieną patogią progą sunaudoja.

Paskutiniai įvykiai Japonijoje ir Vokietijoje aiškiausia rodo, kad Japonijos, Vokietijos ir Italijos fašistai be karo nerims. Jie ruošia tokią skerdinę, kurioj ir patys galą gaus. Fašistai, politikoj nusibankrutavę, kitos išeities nesuranda. Laimėt ar žūt, Hitlerio obalsis. Karo pavojus kaip niekados padidėjo. Jei pasaulio proletariatas nesugebės sudaryt stiprų bendrą frontą, kuris užduotų smūgi fašizmui, fašistai bandys skerst proletariatą ir naujus milijonus nustumt į skurdo bedugnę.

Steigiamas bendro fronto yra dienos klausimu, ir kur greičiau proletariatas sugebės apvienyt savo jėgas, ten jo mažiau žus ir greičiau laimės kovą. Lietuviai darbininkai, biednieji valstiečiai ir visi dorieji žmonės, kurie nepretaria karui ir fašizmui, privalo aktyviai dalyvaut sudaryme bendro fronto.

ATSIMINIMAI APIE PIRMĄ KARTĄ ŠVESTĄ PIRMĄJĄ GEGUŽĘ

Pasibaigus pasaulinei skerdynėi Lietuvos liaudis buvo begalio nukankinta nuo jos teritorijoje ėjusiu karu mūsų ir nuo žiaurios vokiečių okupacijos. Žmonės susirinkę Vilkaviškyje lapkričia mėn. viename sekma-dienyje ir išsklaus vokiečių kreivšauptmano (taip vokiečiai vadina apskrities viršininką) pranešimą, kad karas pasibaigė, nereikalauja daugiau rekvizicijų, mes karą pralaimėjome, ir greičiau laikų grįžtame namo, o jūs atvertkite savo valstybę, žmonės, nes užsienioje toje dienoje darbininkai nedirba — tai ir viskas.

1921 metais gegužės pirmą dieną papulė sekma-dienyje. Eidami dideliais būriais į Vilkaviškį kiti žmonės visai nė nemano apie darbininkų šventę, tik įėjus į miestą jau buvo girdėtis aidas skambijų revoliucinių dainų, kuris patraukė visų žmonių vėliaus. Tai keli dešimtakai dvarų ir miestų darbininkų buvo susirinkę į tuo laiku Vilkaviškyje gyvenusio daktaro Matulaičio butą. Pačiame mieste centre, antrame ukšte užsibarikadavę nuo policijos, dainavo revoliucines dainas. Žmonės vietoj eiti į bažnyčią, rinkosi ant gatvių ir su didžiausiu godumu, galvas aukštyn iškėlė žūrėjo į per langą iškištas raudonas vėliavas ir gaudė ausimis revoliucinių dainų skambius garsus. Greitu laiku prieš daktaro Matulaičio butą prisirinko tūkstantinė mi-nyka žmonių. Nors bažnyčioje tuo laiku buvo mišios, bet žmonės klausėsi per visas mišias revoliucinių dainų ir šenkučiavosi apie darbininkų reikalus.

Daktaro Matulaičio butas tai dieniai atliko, kaip kokia ypatinga tai dieniai paruošta tvirtovė. Vienos gana siauros durys, vedančios į antrą aukštą, bet ir tos pačios ne iš gatvės pusės, bet iš vartų pusės, kurie dalino tą namą per pusę, tad policijai į tą tvirtovę kelias buvo visiškai užkirstas. Bute darbininkai dainavo apie porą valandų, o lauke bejėgė policija laktė tarp klausančios minios ragindama, kad skirstytusi, nes esą čia ne darbininkų mitingas, bet bolševikų. Žmonės atsakinėjo policijai: nieko, kad ir bolševikų mitingas, bile darbininkai švenčia pirmą gegužę, nes jiems patiko daugeliui pirmą kartą girdimos revoliucines dainos.

Vėliau atsiųsti keletas kareivių pradėjo žmonėms aiškinti, būk tai policijai jokiū būdu tuos bolševikus iš to namo neįmanoma išimti, o jie gana pavojingai su savo dainomis, tai ateis kariuomenė ir iš patrankų griaus tą namą — ragino žmones skirstytis. Žmonės į tai tik rankomis numojo ir nesiskirstė. Taipgi įvairių partijų lyderiai pranešė darbininkų šventę — pirmąją gegužę. Bet kas ta per šventę, maža galima buvo ką suvokti. Vieni įsivaizdavo, kad joje reikia melstis už darbininkų sveikatą, kiti manė, kad didžiausias prasižengimas, tai dirbti. Vienu žodžiu, sunku buvo konkrečių supratimą apie tą šventę gauti Lietuvos valstiečių, bet užteko jam ir to pavadinimo, kuris skambėjo darbininkų šventę.

visomis ir žygiavo į rinką atlaikymui masinio mitingo. Išėinant iš namo jiems per gana siaurus vartus susitiko juos didelis būrys policijos ir jiems pavyko atimti raudonas vėliavas. Bet demonstracijos sulaukyti nepajėgė, tad jiems pažygiavus keletą žingsnių ir vėl išliko apie keturias raudonas vėliavas, kurių policija atimti neįstengė. Nužygiavus miniai į rinką vienas iš demonstrantų pradėjo sakyti prakalbą, bet į tą laiką suspėjo atjoti eskadronas raitelių. Pirmiausia jų vadas nuėjo prie demonstrantų ir griebė iš vienos moteris raudoną vėliavą, bet gavo su ta pačia vėliava smagiai į galvą, tad nelaukdamas nieko užkomandavo raitelius, kurie pradėjo aukštyn šaudyti įvairias apeigas. Laikė tą ceremonijų dalyviai klykiauja, cy-pauja ir šoka. Paskiau lavoną supiausto į gabalus ir išdalina. Naujai išrinktąjam giminės vadui duodama suvalgyti mirusio vado smegenis, kad pastarasis būtų toks pat išmintingas ir sugabus, kaip kad ir buvusis. Tose ceremonijose dalyvauja ir mirusio sūnius, kurie irgi gauna užkasti savo tėvo lavoną.

Australijos laukinės tautelės savo mirusius įkelia į medį. Žinoma, medyje lavonus tuojaus pradeda draskyti paukščiai, bet jį tai nekreipiama dėmė. Toks jau pat paprotis yra ir pas nekurius Afrikos negrų tautes. Jos numirėlių įkelia į medį, bet jo nepalieka paukščiam draskyti, o įdeda į tam tikslui paruoštą lizdą. Tos tautelės mano, kad mirusio lavonas gyvena neturį laiką dar ir po mirties, todėl prie mirusio lavono padeda įvairių valgių. Mirusio žmona eina prie savo vyro lavono ir kalba jam įvairius žodžius, tikėdama, kad vyras ją supranta. Kadangi numirėlis neva gyvena ir po mirties, tai jam padeda net valgių, įvairių daiktų, įrankių, ginklų, peilių ir kt. Jei miršta valdovas, tai juk ir aname pasaulyje jam yra reikalingi tarnai, todėl ir jų parūpina; užmuša valdovo tarnus ir sykiu juos palaidoja. Aukso Kranto negrai savo numirėlių lavonus laidoja žemėje, valdovai mirus, būtinai užmuša bent vieną tarną ir jo lavoną padeda prie pono lavono. Apie vado mirtį tiesioginiai kalbėti negalima, o galima pasakyti tik aplinkiniais keliais, būtent: "didelis medis išmėrdėjas" ir t.t.; iš to jie turi suprasti, kad mirė jų giminės vadas.

Kai kurios negrų tautelės, kurios savo mirusiuosius laidoja žemėje, turi kartais ypatingą ir keistų laidojimo apeigų ir ceremonijų. Sakysim, negrai bučmanai, kai numiršta koks žmogus, būtinai išpiauna jam kelis šonkaulius, supiausto kojų gyslas (per kelius), kad lavoną galėtų sulenkinti triliną, mat jie šitaipt tik laidoja mirusiuosius. Per juosmenį lavoną suvynioja į ožio odą, o kitas lavono dalis įvynioja į kito gyvulinio odą. Kapą, į kurį įdeda mirusiojo lavoną, pašlaksto tam tikru vandeniu, kuris, bučmanų manymu, esąs šventas. Puodą, kuriame buvo tas šventas vanduo, sudaužo ant kapo. Tą dieną, kurią miršta žmogus, nemelžia karvių. Giminės ir artimieji, gėdėdami mirusio, išsitempa visą kūną anglimis, užkanda mirusio duonos prikaudams karvės mėšlo ir t.t. Jei miręs vyras palieka žmoną, tai ant kaklo gėdulo ženklą priiša gyvulio odos gabalą, kuriuo buvo suvyniotas lavonas. Be to, giminėms ir artimiesiems, dar iki kraujo sudraskomas kūnas. Kai pasibaigia gėdulas, visi giminės ir artimieji nusiplauna vandeniu, atmiestu šviežiu mėšlu.

GYVOS KŪNO DALYS AUGINAMOS BONKOSE

Keletas kilometrų atstu nuo garsiojo Anglijos universiteto — Kembridž, mažame kaimiškame namelyje, apie tuzinas mokslininkų, vadovaujant moterijai Dr. Honor Fells, jau septyni metai, kaip augina gyvybę stiklinėse bonkose.

P mikroskopais, kurių keturius aptarnauja ta viena moteris, auga ir vystosi gyvi kūnų audiniai lygiai taip pat, kaip jie būtų augę tikruose kūnuose. Tarpe tų auginamų kūnų dalių yra žiurkės dantis, akis be smegenų, paukščių krūtines kauliukas ir raumenų be kaulų audiniai.

Gyvoji akis išauginta iš negimusio gyvulio retinos. Ji iš-

IDOMUMAI

KAIP NEKURIOS TAUTOS LAIDOJA SAVO MIRUSIUS

Nekurios negrų tautelės Afrikoje savo vadus ir garbingus žmones laidoja su sekamomis ceremonijomis: mirus giminės vadui prie jo lavono susirenka giminės mariai. Jų kunigai arba burtininkai pradeda atlikti ištisias apeigas. Laikė tą ceremonijų dalyviai klykiauja, cy-pauja ir šoka. Paskiau lavoną supiausto į gabalus ir išdalina. Naujai išrinktąjam giminės vadui duodama suvalgyti mirusio vado smegenis, kad pastarasis būtų toks pat išmintingas ir sugabus, kaip kad ir buvusis. Tose ceremonijose dalyvauja ir mirusio sūnius, kurie irgi gauna užkasti savo tėvo lavoną.

Australijos laukinės tautelės savo mirusius įkelia į medį. Žinoma, medyje lavonus tuojaus pradeda draskyti paukščiai, bet jį tai nekreipiama dėmė. Toks jau pat paprotis yra ir pas nekurius Afrikos negrų tautes. Jos numirėlių įkelia į medį, bet jo nepalieka paukščiam draskyti, o įdeda į tam tikslui paruoštą lizdą. Tos tautelės mano, kad mirusio lavonas gyvena neturį laiką dar ir po mirties, todėl prie mirusio lavono padeda įvairių valgių. Mirusio žmona eina prie savo vyro lavono ir kalba jam įvairius žodžius, tikėdama, kad vyras ją supranta. Kadangi numirėlis neva gyvena ir po mirties, tai jam padeda net valgių, įvairių daiktų, įrankių, ginklų, peilių ir kt. Jei miršta valdovas, tai juk ir aname pasaulyje jam yra reikalingi tarnai, todėl ir jų parūpina; užmuša valdovo tarnus ir sykiu juos palaidoja. Aukso Kranto negrai savo numirėlių lavonus laidoja žemėje, valdovai mirus, būtinai užmuša bent vieną tarną ir jo lavoną padeda prie pono lavono. Apie vado mirtį tiesioginiai kalbėti negalima, o galima pasakyti tik aplinkiniais keliais, būtent: "didelis medis išmėrdėjas" ir t.t.; iš to jie turi suprasti, kad mirė jų giminės vadas.

Kai kurios negrų tautelės, kurios savo mirusiuosius laidoja žemėje, turi kartais ypatingą ir keistų laidojimo apeigų ir ceremonijų. Sakysim, negrai bučmanai, kai numiršta koks žmogus, būtinai išpiauna jam kelis šonkaulius, supiausto kojų gyslas (per kelius), kad lavoną galėtų sulenkinti triliną, mat jie šitaipt tik laidoja mirusiuosius. Per juosmenį lavoną suvynioja į ožio odą, o kitas lavono dalis įvynioja į kito gyvulinio odą. Kapą, į kurį įdeda mirusiojo lavoną, pašlaksto tam tikru vandeniu, kuris, bučmanų manymu, esąs šventas. Puodą, kuriame buvo tas šventas vanduo, sudaužo ant kapo. Tą dieną, kurią miršta žmogus, nemelžia karvių. Giminės ir artimieji, gėdėdami mirusio, išsitempa visą kūną anglimis, užkanda mirusio duonos prikaudams karvės mėšlo ir t.t. Jei miręs vyras palieka žmoną, tai ant kaklo gėdulo ženklą priiša gyvulio odos gabalą, kuriuo buvo suvyniotas lavonas. Be to, giminėms ir artimiesiems, dar iki kraujo sudraskomas kūnas. Kai pasibaigia gėdulas, visi giminės ir artimieji nusiplauna vandeniu, atmiestu šviežiu mėšlu.

GYVOS KŪNO DALYS AUGINAMOS BONKOSE

Keletas kilometrų atstu nuo garsiojo Anglijos universiteto — Kembridž, mažame kaimiškame namelyje, apie tuzinas mokslininkų, vadovaujant moterijai Dr. Honor Fells, jau septyni metai, kaip augina gyvybę stiklinėse bonkose.

P mikroskopais, kurių keturius aptarnauja ta viena moteris, auga ir vystosi gyvi kūnų audiniai lygiai taip pat, kaip jie būtų augę tikruose kūnuose. Tarpe tų auginamų kūnų dalių yra žiurkės dantis, akis be smegenų, paukščių krūtines kauliukas ir raumenų be kaulų audiniai.

Gyvoji akis išauginta iš negimusio gyvulio retinos. Ji iš-

Lumberžekių Visuotino Susirinkimo Nutarimai

Fort William ir Port Arthur, Ont., tai dvilypis miestas. Čia gyvena nemažas skaičius lietuvių, kurie sudaro spėstiną naują lietuvių koloniją. Gyvenimo sąltinis, žiemos ir vasaros sezonė, tai miškų darbai. Del tos priežasties nuolatinis lietuvių darbininkų judėjimas trukdosi.

Kaip kas metal, taip ir šiame pavasaryje, draugai sugrįžė iš darbų pradėjo atgaivinti mūsų judėjimą. Balandžio mėn. 15 dieną įvyko lietuvių visuotinas susirinkimas del aptarimo lietuvių ir bendrai darbininkų klases reikalų. Susirinkime dalyvavo didelis lietuvių skaičius.

Pirmuoju dienotvarkės punktu buvo Kanados lietuvių suvažiavimas. Paaškinus suvažiavimo tikslą ir jo reikalingumą, vienbalsiai šaukimas suvažiavimo užirtas. Kuomet bus paskelbta suvažiavimo vieta ir laikas, tai nutarta tuomet pasiekti skaitlingą delegaciją iš mūsų kolonijos. Vienbalsiai nutarta siųsti kongresui šaukti Sudburyje, nes tai centras susisieki-mo užirtas. Kuomet bus paskelbta suvažiavimo vieta ir laikas, tai nutarta tuomet pasiekti skaitlingą delegaciją iš mūsų kolonijos. Vienbalsiai nutarta siųsti kongresui šaukti Sudburyje, nes tai centras susisieki-mo užirtas. Kuomet bus paskelbta suvažiavimo vieta ir laikas, tai nutarta tuomet pasiekti skaitlingą delegaciją iš mūsų kolonijos. Vienbalsiai nutarta siųsti kongresui šaukti Sudburyje, nes tai centras susisieki-mo užirtas.

Tas duos galimybę kongresui būti skaitlingam. Mūsų visuomenė, tuo klausimu turėtų daugiau išsitarimų ir duoti konkretų pasiūlymų kitos kolonijos per spaudą, diskusinių straipsnių formoj.

Antras dienotvarkės punktas buvo suvienytas frontas ir lietuviai. Išsklausius pranešimo ir apdiskusavus prieta prie išvados, kad mūsų kolonijoj kitų lietuvių srovių nėra. Nutarta remti suvienyto fronto taktiką ir vykdyti suvienyto fronto komiteto nutarimus.

Trečias klausimas buvo ALD LD reikėms lietuviams darbininkams. Prieta prie išvados, kad ši draugija vienintelė šaukė Amerikos kontinente ir tikamiausia darbininkų klases apšvietos draugija. Nutarta dėti pastangas, kad kiekvienas iš kolonijos lietuvių taptų jos nariu.

Ketvirtuoju punktu buvo diskusuojamas unijos klausimas. Prieta prie išvados, kad miškų industrijos darbininkai gali pagerinti savo gyvenimą tik būdami gerai organizuoti į tinkamą uniją, kaip kad L. W. I. U. of Canada.

Aukščiausi rinktūs tarimus praveisti gyveniman išrinktas suvienytas komitetas iš draugų: P. Kunčio, V. Dugar ir A. Lukošos. Tai taip lumberžekiai pradės veikti.

Suvienuytas Komitetas

JAPONIJOS MINISTERIS UŽGINČYJA KARĄ

Tokio, Balandžio 25.—Hachiro Arita, naujas Japonijos užsienio reikalų ministeris, pareiškė, kad kalbos apie karą tarp SSRS ir Japonijos neturi pamato.

Panašiai yra pasakęs ir ministeris pirmininkas, bet po tos jo kalbos buvo atlikta daugybė provokacijų ir įsiveržimų į SSRS ir Mongolijos teritorijas. Japonijos imperialistų kalbomis negalima tikėti.

Paėmus mažutę dalėlę iš vieno paukštuko kiaušinio, bonkoje išaugo to paukštuko krūtines kaulas. Bonkose taipgi augina mos širdies dalys, kurios gyvena ir pulsuoja.

Vienas Kembridž laboratorijos mokslininkas pasakė: "Tie eksperimentai yra pradžia gyvybės kūrimo laboratorijoje."

Parinko Petras

AUKOS

Edmonton, Alta. Drg. Spakauskis surinkta. Wagon 5 c. Gavome per IV Rajono re-torių.

Springfield, Ill., USA. Gome per drg. S. Senky nuol. LD 7 kuopos aukų \$158.

Toronto, Ont. Drg. A. B. nas, lankydamasis Toronto, aukavo "D. Z." \$100.

Lietuvoje

Už Ižiebiamąsias Mašinėles Mokesčiai

Kaip daugumai žinoma, Lietuvoje degtukų gamyba yra paėmęs garsusis švedų degtukų sindikatas. Lietuvoje degtukai 10 centų dežutei ir gana blogos kokybės, už tai žmonės juos pradėjo labai mažai naudoti ir griežsi pigesnių ugniai užsižeisti priemonių—naudoti benzinines mašinėles. Už tokias priemones Lietuvos valdžia jau ir pirmiau persekiodavo žmones, bet dabar, kreipiantis į Lietuvos valdžią švedų sindikatui, Lietuvos valdžia sutiko uždeėti mokesnį ant ižiebiamųjų mašinėlių. Mašinėlių naudojimą akmenėliai bus aukštai akcijuojami, o už kiekvieną ižiebiamąją mašinėlę reikalinga bus mokėti 5 litai metinio mokesčio.

Tad iš to supranta, kad kiekvienas tokios benzininės arba titnaginės "mašinės" savininkas, turėdamas ją savo kišenėje, turės turėti kur nors viešai mokesčio apsimokėjimo ženklą (gal panašią blėtą, kaip ant automobilis), nes kitaip, tai sunku bus sukontroliuoti. Jeigu nebus viešo pažymėjimo, tai priešais lietuviškiems policininkams kiekvieną pilįstį tikrinti, kuomet tas išsitrauks iš kišenės benziniką, arba senovišką titnagą su pintimi. Grįžta Lietuvoj garsieji "šmekerių" laikai.

Kaip Lietuvos Fašistiniai Daktarai Apupa Valtiečius

Vienas valstietis, gyvenantis netoli Pažasio, sunkiai susirgo ir pasiuntė savo kaimyną į Kauną parvežti daktarą. Bet Kauno daktaras S. L. pareiškė, kad jis arkliais į užmiestį nevažiuoja. Tuokart buvo pasamdytas už 10 litų taksis ir, sulygus už vizitą 25 litus, daktaras atvažiuojo taksiu iki sodybos, kuri randasi nuo plento apie 100 metrų. Tačiau negalint dėl blogo kelio automobiliu važiuoti, daktaras išlipo ir, palikęs taksį, nužingsniavo savo keliais. Į namikišką prašymą aplankyti sunkiai sergantį ligonį, pasiūlius arkliais nuvažiuoti likusį galą apie 80 metrų, daktaras tik numojo ranka. Ligonis ne tik neprišaukė daktaro, bet ir 10 litų bereikalingai išmetė.

Kaunas Daro Iš Oro Puolimo Bandymus

Kovo 26 dieną Kaunas visas buvo paskendęs tamsoje, o viršų miesto skraidė orlaiviai ir į neužkonspiruotas vietas metė rakietas. Vėliau po priešlėktuvinio pavojaus pratimų, vienas orlaivis skridamas per Zagariškių kaimą užtūpė ant vienos daržinės stogo ir uždegė joje esantį šieną. Lakūnai suspėjo išsigelbėti, tik vienas truputį prisitrenkė.

Kalmiečiai Dirba Netikrus Pinigus

K. Serapinas, Garliavos valsč., Naugardiškių kaimo, padirbo net 161 netikrą puslįstį, bet darbą atliko gana blogą, kurį beveik kiekvienas galėjo pažinti. Kauno apygardos teismas už tai nubadė pusantrų metų sunkiųjų darbų kalėjimo, o kitus du išteisino.

Nepalaidžia Gražiškių Valtiečių Nė Iki Teismo

Jau anksčiau buvo "Darbininkų Zodyje" rašyta, kad nutėztųjų Gražiškių valstiečių bylą vyriausias tribunolas kasavo ir perkėlė spresti apeliaciniam rūmams. Nutėztųjų streikerių gynėjai kreipėsi į apel. rūmus, prašydami, kad paleistų iki teismo nutėstuosius. Advokatų prašymas liko atmetas.

Slepia Nuo Kalinių Lepėno Bylą

"Lietuvos Zinios" rašo: "Kaliniai nusiskundžia, kad nuo pirmojo mado gausa Lietuvos Zinias ir kitus dienraščius be viešo puslapių. Mat, kalėjimo administracija iškerpa visą, kas rasoma apie Lapėno bylą."

Lietuvos fašistai su savo

stambių šulų bylomis krečia komedijas. Neseniai baigė M. Yčo bylą, neva teisme išaiškino, kad M. Yčas padarė du milijonų Lietuvos banko išdui nuostolių, bet tikrenybėje Lietuvos liaudis vokiečių markės laikais panašė nuostolių keliolika milijonų litų. Ir už tas visas suktybes M. Yčą išteisino, paaiškindami, kad prasižengimas jau pasenęs. Dabar tą pačią komediją krečia ir su Lapėnu. Lietuvos liaudis jaučia, kad jis yra padaręs nuostolių už desėtkus milijonų litų, o jam bylą suruošė neva už neįteisingai parduotus bekonų "likučius."

Tai tokios informacijos teismo, yra užmaskavimas padarytų ponų prasižengimų nuo liaudies akių, o kaliniams draudžia sužinoti bent kiek ir apie pačią teismo komediją.

Kauno Miesto Savivaldybės Tarnautojų Skaičius Ir Jų Algos

"Lietuvos Zinios" rašo apie Kauno savivaldybės tarnautojų skaičių ir jų gaunamas algas. Miesto savivaldybės tarnautojai skaitomi etatiniai ir laisvai samdomi. Laisvai samdomieji negauna vaikų priedų, pilnų atostogų ir negali dalyvauti pensijose, o alga ta pati. I-mos eilės tarnautojas gauna 1,000 litų mėn. algos; II-ros eilės 800 litų; III-cios eilės 700 litų. Miesto burmistras Merkys siūlo projektą laisvai samdomuosius paversti etatiniais ir 104 papildinti tarnautojų skaičių. Dabar yra Kauno savivaldybėje 481 etatiniai ir 168 laisvai samdomi tarnautojai, viso 649. Per metus jiems išmokama algų 2 mil. 87 tūkst. 850 litų. O pagal naują siūlomą projektą būtų 753 su 2,297,580 litų algų į metus. Pric to reikia 60,000 litų burmistro išlaidų. Tarybos išrinktoms komisijoms už posėdžių taip pat išmokama keliolika tūkstančių litų per metus. Projekte numatoma numazinti algas žemesniems tarnautojams.

Štai delko Kauno miesto net ir bedarbiai turi mokėti aukštus mokesčius ir bedarbiams nėra iš ko duoti pašalpy.

Vokietija Prekybos Sutartį Su Lietuva Nori Sudaryti Tik 9 Mėnesiams

"Pienocentro" įgalotinių suvažiavime Glenža kalbėdamas apie rinkų perspektyvas pareiškė, kad dabar vokiečiai, tirdami su Lietuva dėl prek. sutarties, tą sutartį siūlo sudaryti ne ilgesniam kaip 9 mėnesių laikui.

Suvalkiečiai Ruošiasi Dar Didesniam Žemės Ūkio Streikui

Lietuvos laikraščiai praneša, kad kovo 14 dieną 5 Suvalkiečių streikininkai buvo nuykę į Vištyčio laukus parsigabenti streikininkų atsišaukimų, kurie buvo spausdinami Stalupėnuose, Vokietijoje. Zvalgyba iš kalno turėjo žinias, kuriuo laiku streikieriai vyks parsinešti atsišaukimų ir kuriuo keliu eis. Atvykusius į Kauriškių laukus su atsišaukimais užpuolė žvalgyba, tačiau dėl tamsumos pavyko trims pabėgti, liko sumiti tik du. Vienas tų dviejų yra Alfonsas Petruskas, 28 metų amžiaus iš Budviečių kaimo, Pejevonio valsčiaus, Vilkaviškio apskrities. Antrasis—kostas Šiugžda, 25 metų amžiaus, Užupių kaimo, to paties valsčiaus ir apskrčio. Abu jaunuoliai ilgus metus priklausė prie pavasarininkų. Atsišaukimų jiems buvo atgabenta iš Vokietijos apie 30,000 egzempliorių, apie 3 centnerius svorio. Atsišaukimai užvardinti "Vyriausias Ūkininkų Kovos Komitetas," o gale parašyta—"Kaunas, 20. II. 36."

Taipgi žvalgyba rado pas juos spaustuvę už darbą apmokėtas sąskaitas, kurios rodo, kad Suvalkiečių streikieriai toj spaustuvėje atspausdino apie 80,000 egzempliorių įvairaus turinio atsišaukimų ir už juos dalimis su-

mokėjo apie 700 litų. Dabar visa fašistinė Lietuvos spauda gvoltu rėkia norėdama primesti, būk tai valstiečių streikas yra vokiškoji propaganda. Jeigu būtų vokiškoji propaganda, tai valstiečiams nebūtų reikėję užmokėti 700 litų už atsišaukimus, o antra, kas rengia tą streiką, abu suimtieji pavasarininkai, bet jame gausiai dalyvauja ir kitų įsitikinimų žmonės.

Fašistinėj Lietuvoj

Man teko patirti, kad yra daug žmonių, kurie įsitikine, kad Lietuvoj gera gyvent, kad Lietuva labai gražiai atsistačius, valdžia nesigalinti pinigų krašty su tvarkymui, yra tam įsteigtos net pagražinimo draugijos. Ir štai kodėl:

Dauguma užjūrų gyvenančių lietuvių, parvykę į savo tėvynę Lietuvą, atkreipia visą dėmesį į gražius naujausius stiliaus mūrus, pavyzdžius dvarų centrų ir t.t.... bet nė vienas nepagalvoja, kieno rankos tą padirbo, iš kur imta pinigai, kas savininkas tų gražių namų ir dvarų centrų... Sugrįžę į užjūrį lengvabūdišius tikina apie prašmatnų Lietuvos gyvenimą.

Lietuvoj yra dvi skirtingos klasės; fašistai, kurie lebauja, ir darbo klasės žmonės, kurie vargsta, bado verčiami už porą litų dirba keliolika valandų į dieną.

Tautos "šulai" pasistato gražius namus, gyvena kaip nori, nes viskas jiems prieinama. Jų reikalams pinigų valstybės išde niekad nestokuoja.

Rimtai panagrinęjus tų pinigų gautų prieai, tai pasirodo, kad vienas silkes pardavinėjo, kitas sachariną gabeno, trečias šnapšą varė ir t.t. Bet šandien žiūrėk, turi gražius namus, dvarą, ar ką panašaus. Už ištikimybę tapo keliais medaliais ir geromis tarnybonis apdovonoti. Žmonės mėgsta faktus ir aš įrodysiu kelis faktus, kokiais keliais daugiausia fašistai įsigyja turtus.

Neminėsiu visiems jau pažįstamo populiarus Lapėno, bet mūsų Biržų pašto buvusį viršininką M. Plepį, ir katalikų bažnyčios kleboną. M. Plepis buvo mažamokslis, nežymus žmogus, bet būdamas veiklus tautininkas, keli metai atgal tapo pakeltas pašto viršininku. Netrukus pasistatė gražius namus, pradėjo plačiai gyvent, lošti kortomis iš idėtų pašte pinigų. 1935 metais darant pašte reviziją rasta išaikovta 50 tūkstančių litų. Suėmus Plepį, jis prisipažino, kad tuos pinigus prakortavęs, pragrėjęs ir namus pasistatęs. Dabar kalėjime laukia teismo, sakoma, didelės bausmės nebus, nes jis daug pasidarbavęs tėvynės naudai. Biržuose kunigas per pamokslą skalijo ir skalijo, kad, esą, reikia pastatyti pavargeliams prieglaudes namai. Žmonės pritarė tokiam pasiūlymui, gausiai aukavo, rengė bažnytnines loterijas, vienu žodžiu, visi pasišventė tokiam naudingam darbiui. Namai bemažant tapo pastatyti dviejų aukštų, miuro, dideli, gražūs. Kunigas pasakė esą per gražūs tokie namai ubagams ir juos išnuomavo teismo įstaigai ir ūkininkų bankui. Yra senesni pavargelių namai, bet jie užimti skaitlykla ir mokykla. Dabar kunigas sako, reikia statyti pavargeliams treti namai. Dabar kažin, ar kas rems šį kunigo naują sumanymą, nes jei ir būtų pastatyti treti namai, tai jų irgi negautų pavargeliai. Fašistai darbininkus ir vargšus maitina tik pažadais, biauriai išnaudodami ir skriausdami.

Siuo laiku Lietuvos darbininkai ir valstiečiai kencia su viltimi ir laukia daugiau susitelkiančių jėgų nusikratymui despotizmo. Darbo masės ir pavasarį gyvena rudeno laikus, tai rodo didžioji demonstracija, kur didele žmonių minia pasitiko išleistus kalinius, sedėjusius už boikotą, ir demonstravo gatvėmis. Reikia, dar yra žmonių, kurie gyvena rudeno sukelta dvasia ir jos nenuslopino; kad ir daugieliu už tai teko nukentėti, vis-

tie boikotas augs.

Broliai ir seserys, mes padėkim Lietuvos liaudžiai nusikratyti nuo jų sprando fašistinius parazitus.

McKenzie Mainerių Atydai

Tose mainose dirba daug mano pažįstamų draugų, tai ir tenka su jais smulkmeniškai išsikalbėti apie McKenzie aukso mainos padėtį. Sako maineriai, kuomet juos įleidžia į mainas, tai mainų baronai reikalauja padaryti daug darbo; jeigu kas nepadaro, tai atleidžia iš darbo. O kuomet nueina į kompanijos

ties boikotas augs.

Broliai ir seserys, mes padėkim Lietuvos liaudžiai nusikratyti nuo jų sprando fašistinius parazitus.

M. Doveikienė

Atsišaukimas Parblokštos Kanados Kapitalistinės Aukos

Atsišaukiu į visus pavienius ir organizuotus Kanados lietuvius draugus, kad jūs, draugai, kuriems vedate skriaudžiamuosius darbininkus ant tiesos kelio, duotumet ir man patarimą, ar per laikraštį ar per laiškus. Dalykas tame: 1928 metais man duodant homsteadą (neapgyventą žemės sklypą) valdžia įsakė, kad trumpu laiku apdirbčiau 25 akrus ir pastatyčiau trobas ir t.t. Bet aš per 8 metus nuvaliau 100 akrų ir galų gale priėjo, kad aš ant tos farmos negalėjau išpenėti savo septynių mažųjų vaikučių. Buvau bado priverstas eiti ir prašyti municipaliteto pagalbos, bet ir ten su žmonos pirmu žodžiu susitiko kapitalistinės iltys. Vėliau, per didelį mūsų veržimą gauti pašalpos, duodavo ant devynių šeimynos nors \$8.00 vertės karčiukes, tai ant tokios šeimynos tik trupiniai. Bet negana to, kad esmi išalkęs, ponų patvarkymas buvo ir mums eiti jų prašyti pašalpos su tais, kurie paskirtomis dienomis susirinkdavo. Tai ir mano žmona, alkana ir neturėdama šiltų drabužių, buvo priversta dideliu šaltyje eiti 12 mylių prašyti pašalpos.

Nelaimingoji stipriai peršalo, ant rytojaus po atšilimo pasirodė ant jos kūno daug raudonų plėtmų. Tas buvo šių metų vasario 4 dieną. Atšilus orui, kovo 27 dieną, galutinai apsirgo ir buvo nuvežta į Winnipeg ligoninė, o balandžio 5 dieną pasimėrikdama vyrą į septynius vaikus. Vaikų amžius: vyriausias 12 metų, o jauniausias 7 mėnesių.

Tai matote, draugai—es, kapi-

valgyklą, tai nėra kas valgyti darbininkams; tuomet mainų baronai tyli ausis suglaudė, jie tuo patenkinti, kad darbininkai nereikalauja maisto pagerinimo. Nemanykite draugai, kad mūsų pasigailė bosai, jeigu jūs dirbtis nevalgė. Veltui save apgaudinėti ir laukti pagerinimų iš administracijos—reikia to paties reikalauti. Kol darbininkai nebus susiršę su darbininkiškomis unijomis, tai pavieniais nieko negalima iškovoti savo būvio pagerinimui. Kaip visi būsite organizuoti ir turėsite savo komitetą, tuo syk bosai bus bejėgiai. Tai draugai visi į darbą organizavimui mainerių unijos del savo būvio pagerinimo.

Iš Red Lake Darbininkų Gyvenimo

Būdamas bedarbiu nusprendžiau važiuoti į geriausią šiaurės Ontarijos vietą, Red Lake—aukso mainas, manydamas, kad ir aš rasiu ten "laimę," kaip ir kiti draugai "randa." Bet greitai gauti darbą neviesiems greit vyksta. Kaip palaiki apie 8 ar dešimtį mėnesių, tai galėsi orientotis apie laimę gauti darbą, toks sutinka atsakymas naujai atvykusį. Tai mat kaip yra lengva gauti darbą šioje darbvietėje.

Aš noriu bent kelis žodžius parašyti iš šios darbvietės darbininkų gyvenimo. Vienas draugas buvo išdirbęs virš keturių metų šiose aukso kasyklose. Išnaudotojai pamatė, kad jis jau netinkamas tam darbiui—atleido. Antras, išdirbęs virš penkių metų, ant tiek buvo iščulpatas, kad bedirbant apvalo. Ir jam bus nekitaip, kaip atsisveikinti su darbu.

Tai matot, draugai, kaip maineriai išnaudojami visokiais būdais. Jeigu mes būtume gerai organizuoti, tai mes joku būdu neleistume paliuosuti savo draugus; reikalautume jiems lengvesnio darbo. Tas draugas liko nuskriaustas per mūsų visų apsilėdimą, o dabar, kuomet mes neorganizuoti, tai mes bejėgiai priversti atgal priimt neįteisingai paliuosutus. Tad kviečiu visus draugus ir simpatikus stoti į darbininkiską uniją, tuo mes atmušime savo priešą ir bus mūsų užtikrintas būvis darbvietėse.

Londone čėverykų dirbtuvėje 6 savaites tęsėsi streikas. Pasirodė, jog tenai veikė dvi unijos, viena streikavo, kita dirbo ir nesiskaitė 240 darbininkų. Viso dirbo apie 240 darbininkų, o iki pabaigos streikavo apie 130 darbininkų. Streiką užbaigė 17 d. balandžio, pradėjo dirbti 20 d. balandžio. Susitarimo pasekmės nežinomos. Streikieriams pagelbon ant pikieto linijos ėjo Londono bedarbių bepartinė organizacija, kuri turi apie 50 narių.

Londone gana silpnas darbininkų veikimas, pagedaujama iš Toronto gerų kalbėtojų, kad išjudinti londoniečius.

Darbų gauti čionai yra mažai progų; ant farmų darbininkų pareikalavimas yra dabar, bet atlyginimas nuo 15-20 dolerių mėnesiui, labai retas kuris gauti iki \$25.00.

Londonietis

New York, Balandžio 26.—Trys laivai per radio šaukėsi pagalbos, kurie randasi šiauriniame Atlante. Arčiau jų plaukę laivai nusiskubino pagalbon.

B. Betkauskas Empire, Ont.

MAY DAY

A Golden Jubilee is usually celebrated in a gayful manner. It is that sort of gaiety which, rising easily, is very soon forgotten. The Golden Jubilee which the working class of the world, of which the youth is a part, will celebrate on May 1, 1936 is not of this kind. To the working class May Day Golden Jubilee is a day of iron determination and international solidarity.

It was on May 1, 1886, when the workers both of Canada and the United States downed their tools in order to obtain an 8 hour day. The strike centred in Chicago where 80,000 workers paraded through the industrial heart of the city. The strike in Chicago was short-lived. On May 4 the workers held a peaceful gathering in Haymarket Square and were attacked by 180 police. After several had been killed the workers were forced to retreat. The reaction became nationwide and the labor movement of the eighties was temporarily shattered.

Soon after this struggle May Day was constituted a worker's day of international struggle and the Second International in 1889

In 1936, the seventh year of the present economic crises, the living standards of the people daily become more savage; the insane rush to war more ominous and impending.

Canadian finance is part of the rapacious structure of world economy. Its quest for plunder sends it searching far beyond its boundaries and unless halted in time by the organized resistance of all progressive forces, these war plans will eventually turn out to be a catastrophe of our day.

As the living standards of the youth decrease so do their spirits. They become desperate and are driven to crime and are demoralized by unemployment. When the youth rebel, like the relief camp workers a year ago, they are relentlessly hounded and prosecuted.

Reactionary legislation is being passed in every province. Fascist tendencies are promoted subsidized. Wages are being slashed. Speed up spreads like wildfire. The farmers are being gripped more and more in the monopolist vise and the profits of the capitalists, of the bankers, mount higher and higher.

The entire, deliberate campaign against the living standards of the Canadian people, against their democratic rights, is the prelude to war.

Our only way out is the united action of all workers including youth. The youth must unite on a common program of action directed against the capitalists and for the workers. The youth must unite for a decent working day without pay cuts; for unemployment and social insurance; for the opening of all closed factories in order that the waste productive resources of the country may operate for the benefit of the impoverished people. Youth

PAIESKOJIMAS

Paiėskau savo pusbrolio Stanio (Stonys). 1933 metais gyvenau Sudbury, tuomet susirašinėju. Dabar nežinau kur jis gyvena. Norėčiau susirašinėti. Prašau atsišaukti laišku. Arba pažiūsti jo, malonėkite man pranešti. Už tai būsiu labai dėkingas.

B. Betkauskas Empire, Ont.

must unite for an increase in relief allowances and against reductions; for housing schemes and public works to give employment at union rates to workers old and young.

Capitalists chaos must be counterpoised by a militant working-class plan.

Only this can cripple the capitalists attack upon the toilers and interrupt their drive to war. The choice which lies before the youth in Canada is the choice between the splendour of a new life, and devastating barbarism of fascism and war.

Above all it is youth which must have its plan of action. It is youth which has always filled the front lines of the trenches. The young men and women of Canada must meet the drive upon their social condition with invincible unity and determination.

The youth must unite to resist their further herding in to humiliating slave camps; they must unite for adequate single men's unemployment relief; for increased instead of decreased educational and cultural facilities. Youth must sharpen their awareness in the struggle against foul seductions of fascism.

Capitalist war feeds upon the living standards of the masses. Unless the back of the whole brigand scheme is broken, war will break upon the world like a volcano.

Make May Day a Landmark

The foreign entanglements of the Canadian war makers can drive in no other direction. Their line of interest leads straight to the trenches of European battlefields.

Only unity against the economic onslaught of the capitalists, unity against the fascists and the war plotters, can avoid a future of terror and despair.

Only a common program of action, only a United Youth League embracing all of the Canadian youth striving for Socialism, can change the bloody course of history mapped out by the rulers of Canada.

Make May Day, 1936, so tremendous that the fighting unity of the Canadian workers thus created will end only when their unity has ended all oppression.

Here, There & Everywhere

Why does a certain blonde fella attend the play rehearsals at Denison, when he has no part in the play? Is the main attraction the play or the brunette actress?

Paskendęs Meiljė

DID YOU KNOW THAT... Mail Street is the shortest street in New York city. It has only one building and sidewalk on it and yet is one of the most important street in the city.

Written exams in colleges were introduced in 1702 at Trinity College Cambridge. Previous to that time, all examinations were oral.

His Own Method

Lady—"I wouldn't cry like that, my little man." Boy—"Cry as you please but this is my way."

Mano Rožytė

Aš myliu Rožytę, Kaip gelę marzų. Ji šneka ir baras, Kaip padangėj aras; Vėl juokias, linksmutė, Kaip skaisti saulutė. Ta mano Rožytė, Tikrai kaip paukštytė. Aš Tavo

Reakcijos ir Fašistiniai Veiksmai

Popular Fronto seki veikimas pergazdino Quebeco provincijos buržuazinę Pradėjo reakcinę ataką darbininkų organizacijų. Tą liūdyta balandžio 15 puolimas ant francūzų organizacijos ruošto parengimo 15 provincinių policininkų re puolimą, konfiskavimus rolius filmų, visus sal raktus sulaužė, bufieto išvogė, visas salėj buvusias gas konfiskavo, paveikslus rašus nuo sienų nudraskė ir ten buvusius apie 200 as kratas darė. Balandžio 1 White salėje ukrainų darbiškos organizacijos mi buvo atšūni dekedtyvaipinėjomis tikslais.

Bendro fronto prieškarį priešfašistinio komitetas dūiose atsiūnčiami žvalgyti kai.

Valdžios reakcija talkon na fašistų organizacijai. Jos riai siūnčiami ir revoliucine ganizacijos špinėjimo tik: Tokius fašistų žygius teko sekti belendant į Komu Partiją.

Kaip kuriuose Quebeco vincijos miestuose fašistai iš kiai veikia darbininkų piud vieny prieš kitus. Francūzai istai net parašus pradėjo r ti, kad iš Quebeco provinc visi atveivai ir žydai būtų iš Sulyg jų. Que. provincijoje būti francūzų režimas. Pa rinkimas pasireišė Three ver, Que. ir Montrealo priem tyje Wille Emdard.

Sie Kanados buržuazijos gūi turėtų būti paraginū visiems darbininkams, o yppai gu ateiviams, kad reikali su viršlankias dirbti organ ciniame darbe, kad portikri darbininkus, kad reikia stoti savo klasės organizacijom p turčius, o ne eiti į kovą p savo klasinius brolius kitat čius darbininkus.

P-tis—R

Montrealo Kriaučiai Šv. Pirmąją Gegužės

Teko girdėti iš reporto, k amalgamėtų unijos board rektorai nutarė per Pirmą Gegužės visas siuivyklų dirbt ves uždaryti. Kaip ruošis a vaikščioti, nėra tikslių davinū jeigu ne bendrai, tai turės bi masinis mitingas. Jie turi išri kę delegatus į Pirmos Gegužės apvaikščiojimo suruošimo ko ferenciją. Būti labai gražus. d

FANTAZIN

(Tąsa) mo mano svarbiausio plano tapti nauding darbininku ma siškos visuomenės. Aš sąmonin gai ir griežtai atsisakiau nuo vi su man duotų praponacijų laiky ti lekiijas apie Žemę ir jos žmo nes; būty neprotinga užsiimt tokia specialybe, kadangi į reikių sulaiykymą mano sąmo nės tuose praeties paveikslu se, kurių ir bet negaliu nuo sa vps prašalinti; vieton praeties as turėjau atsukti savo domę etei, kurią būtinai reikėjo nu galiėti. Aš paprastai nusprendžiau pradėti dirbti kuriam ne būt fabrike ir, po ilgo apgalvo jimo, aš pasirinkau pirmą sykį drabužių fabriką.

JTH LMUN

Montrealo Žinios

Reakcijos ir Fašistų Veiksmai

lykas, kad visi bendrai apvaikš...

ORGANIZACIJOSE

ALDLD vėjus tik šį mėnesį tinkamai pradėjo eiti. Naujų narių...

Finansinis ALDLD vėjus eina vidutiniai. 47 kuopos draugai...

137 kuopos skyriai smarkiai lenktyniuoja. Dabar vadovaujant...

Operete "Tamyła" puikiai pavyko. Gerą vardą įgyjo Jaunimo...

Apie gerąsias puses ir numatytus trūkumus, tikiu parašys...

Tenka pažymėti, kad kaip kurie choro vadovybėje buvę...

Garbė draugams-ems choristams už pastangas auginti ir palaikyti...

Populiar Fronto veikimas davė teigiamus rezultatus. Miesto...

ir medikalės pagalbos apmokėjimui. Nors lietuvių organizacijos...

Dabar miesto ponai planuoja, kad bedarbiai bus verčiami dirbti...

Miesto taryboje aldermanai svarstydami bedarbių reikalus...

Gegužės mėn. "Daily Clarion" vėjus. Mūsų organizacijų nariai...

Del Kuopos Tvėrimo Fort Williame. Buvo vedamas susirašynėjimas...

Mes Stengsimės Tą Daryti. Draugas J. Palilūnas, buvęs...

"Darb. Žodžio" skaitytines. Draugai, kurių prenumeratos baigėsi...

Verbavimas Naujų Narių. Draugijos vėjus šiais metais davė...

Dresių Kirpėjai Streikuoja. Balandžio 22 d. išėjo streikant...

Balandžio 22 d. išėjo streikant apie 500 dresių kirpėjų, vadov...

Garbė draugams-ems choristams už pastangas auginti ir palaikyti...

Populiar Fronto veikimas davė teigiamus rezultatus. Miesto...

kieriam. Streikieriai atsakydami bosams pareiškė, kad jeigu...

atsakymas Sudburiečiams. Gauta rezolucija iš Sudburio, Ont., nuo bendro susirinkimo...

Iš SDKLSPD CPK Raštinės

"Darbininkų Žodžio" 15 numerį įvyko klaida. Pažymėta, kad 1, 2, ir 3 kuopos parėmė...

Siomis dienomis į konstitucijos lėšų fondą gauta iš Edmontono kuopos \$8.85.

Del Kuopos Tvėrimo Fort Williame. Buvo vedamas susirašynėjimas...

Mes Stengsimės Tą Daryti. Draugas J. Palilūnas, buvęs WLDPD pirmininkas...

Verbavimas Naujų Narių. Draugijos vėjus šiais metais davė gerus rezultatus.

Draugijos nariai turi perskaityti visą konstituciją ir gerai išstudijuoti...

Kovo 30 d. Kaune. Vytauto prospekte sąslavų darže rasta negyva moteriškė.

Šiauliai.—Kovo mėn. 23 d. vakare Bazilionų valsč., Meižių km. Pr. Birgaila nuvažiuoja...

Rasta Kaune Negyva Moteris. Kovo 30 d. Kaune, Vytauto prospekte sąslavų darže rasta...

Pirmininkas. Šiauliai.—Kovo mėn. 23 d. vakare Bazilionų valsč., Meižių km. Pr. Birgaila nuvažiuoja...

PIPIRNIČIA

Visi Rengiasi Minėti Pirmąją Gegužę

Turiu pranešti, kad gavau labai linksmą pipirogramą nuo pipirničios reporterio Toronte.

"Perait šėštadienį įmauklinau į lietuvišką pulruimį ant Karalienės gatvės.

"Draugai, nors aš priklausau prie parapijos, bet Pirmąją Gegužę visuomet švenčiu.

"Daug ginčijosi dėl vėliavų. Tautinio nusistatymo sportininkai...

"Mes reikalaujame dviejų metų už penktuką, sušuko Pipiro pusbrolis, kuris...

"Mes reikalaujame dviejų metų už penktuką, sušuko Pipiro pusbrolis, kuris...

"Mes reikalaujame dviejų metų už penktuką, sušuko Pipiro pusbrolis, kuris...

"Mes reikalaujame dviejų metų už penktuką, sušuko Pipiro pusbrolis, kuris...

"Mes reikalaujame dviejų metų už penktuką, sušuko Pipiro pusbrolis, kuris...

"Mes reikalaujame dviejų metų už penktuką, sušuko Pipiro pusbrolis, kuris...

"Mes reikalaujame dviejų metų už penktuką, sušuko Pipiro pusbrolis, kuris...

"Mes reikalaujame dviejų metų už penktuką, sušuko Pipiro pusbrolis, kuris...

"Mes reikalaujame dviejų metų už penktuką, sušuko Pipiro pusbrolis, kuris...

"Mes reikalaujame dviejų metų už penktuką, sušuko Pipiro pusbrolis, kuris...

ma apie orą užėjo man mintis įtaisyti tokį prietaisą mūsų pipirničioj.

"Užėjom į pipirničią pažūrėti, ar daug vietos yra dėl to prietaiso.

Supratau, kad jis tuos pipirus duos paustyti tiems, kurie nenorės eiti į demonstracijas.

Nueinam ton vieton, kur orą spėja ir pasiteiravome apie tą prietaisą.

Sulyg mūsų orą spėjimo prietaiso, oras dabar maždaug toks:

Lietuovj labai ūkanotas ir užterštas M. Yčo ir Lapėno bylų atmosferą ir pilnas suktybių bakterijų, kurios gali užkrėsti vogimo liga visus valdininkus.

Vokietijoj dideli karščiai, nuo kurių baigia džiūti markių pūdai.

Spanijoj siaučia šaltos kairios audros. Daugelis fašistinių ponų bėga iš Ispanijos ieškodami šiltesnės vietos.

Francijos ponai bijo, kad tokios pat audros nepersimstų iš Ispanijos į Franciją, kadangi...

Ethiopijoj Mussolinis paskerdė daug žmonių. Tų žmonių kraują išgaravus, sudidėre dideli debesyrai ir pradėjo smarkiai lyti.

Bendrai, prieš Pirmąją Gegužę, oras visur pašaltėjo ir daugelis ponų susirgo sloga.

Jūsų tarnas Plaktukas

usually nanner, which, on for Jubilee s of the uth is a l, To the y Golden on deter-onal so-

Capitalists chaos must counterpoised by a working-class plan. Only this can cripple the capitalists...

The choice which lies before the youth in Canada is a choice between the hope of a new life, and the stating barbarism of...

Above all it is youth who must have its plan of action is youth which has filled the front lines of trenches.

The young men and women of Canada must drive upon their condition with invincible and determination.

The youth must resist their further humiliation to humiliating slave they must unite for single men's unemployment relief; for increased...

Capitalist war feeds living standards of the Unless the back of the brigand scheme is broken will break upon the volcano.

Make May Day a sharpen their awareness struggle against foul of fascism.

The foreign entanglements the Canadian war make drive in no other Their line of interest straight to the trenches...

Only unity against the mic onslaught of the unity against the future of terror and Only a common proaction, only a United League embracing all Canadian youth...

Make May Day, 1934, mendentous that the fight of the Canadian workers created will end only unity has ended all

Here, There & Den Why does a certain fella attend the play at Denison, when he part in the play? attraction the play's nette actress?

His Own Lady—"I would that, my little Boy—"Cry as this is my way.

Mano Dėly Aš myliu Rūdytį Kaip gėlę mišnyje Ji šneka ir žaidžia Kaip padangę Vėl juokias Kaip skaitai Ta mano Rūdytį Tikrai kaip p...

B. Betkauskas Empire, Ont.

A. BOGDANOV. VERTE PETRAS.

Raudonoji Žvaigžde

FANTAZINIS ROMANAS

(Tąsa) Suprantamai, aš pasirinkau beveik patį lengviausį ir man prieinamiausį. Bet man ir ten reikėjo būtinai ir rimto prisiruo-

gimimo, aš pasirinkau beveik patį lengviausį ir man prieinamiausį. Bet man ir ten reikėjo būtinai ir rimto prisiruo-

gimimo, aš pasirinkau beveik patį lengviausį ir man prieinamiausį. Bet man ir ten reikėjo būtinai ir rimto prisiruo-

lizo. Didžiąsai sunkumai to rados ne turinyje, kurį aš buvau studijavęs anksčiau, bet pačioje formoje. Mokslo knygos ir vadovėliai nebuvo pasvęsti žmo-

nėms žemesnės kultūros. Aš prisiminiau, kaip mano vaikystės laikuose kankino mane koku tai būdu rasta francūziška mokslo knyga apie matematiką.

Aš turėjau didelį palinkimą tos mokslo šakos studijavimui ir žinoma nepaprastus gabumus; sunkios pradedamosios idėjos apie "aprubežiamą" ir "skirtumą" buvo man suprantamos kaip tai nepastebimai, tarsi aš jas būčiau visuomet žinojęs.

Be jau išmokti moksliškai išdirbtus principus bendros fabriko organizuotės, aš turėjau specialiai pažinti organizuotę to fabriko, kuriame aš dirbau, jo architektūrą, jo darbo organizuotę; aš privalėjau išsiaiškinti pats savs bendrą išvaizdą sudėtis visų mašinų, funkcijavimą fabrike, o dar smulkiau tų mašinų sudėtį, prie kurių aš dirbau. Dėl to pa-

vaus apie kokią nors matematišką išvaizdą, kuri man atrodydavo tiesiog magiška. Tą patį aš jaučiau net aukštesniam laipsnyje, —kada aš skaitydavau marsiečių mokslišką knygas; visai pranyko iliuzija, kuri mane buvau užvaldžiusi pradžioje mano ligos, kada man atrodė viskas lengva ir suprantama. Bet kantri nuolatinei Netti pagelba buvo visuomet su manim ir ji visuomet sušvelnindavo mano sunkų kelią toje srityje.

Tuojuo pa Netti išvažiavimo aš drąsiai nusistačiau ir pradėjau dirbti fabrike. Jis man buvo gigantiškas ir labai komplikutas, visai neatitiko mūsų paprastam supratimui apie drabužių fabriką. Ten buvo sujungtas verpimas, audimas, kirpimas, siuvimas ir drabužių dažymas, medžiaga tiems darbams buvo vartojama nei linai, nei bovelna, bendrai ne puošniai augalai, taip pat nei vilnos, nei šilkas, bet kas tai nors kitiems. Praeituose laikuose marsiečiai darydavo drabužiams audinius beveik panašiu būdu kaip ir mes; jie suadindavo puošnius augalus, kirpdavo vilnas nuo atsakančių

žvėrijų ir nuludavo nuo jų skūbą; jie veisė specialius vorus, iš kurių voratinklį jie gaudė medžiagą, panašią mūsų šilkuo, ir t.t. Bet reikalas didesnis ir didesnis produkcijos duonos privertė visai pakeisti techniką. Pluoštinius augalus jie pavada puošniais mineralais ir t.t. Kada tą jiems nusisekė padaryti, tada po trumpo laiko įvyko pilna revoliucija visoje sąjauke tose industrijose; dabar audiniai senoviškos išdirbystės yra laikomi tik istoriniuose muziejuose.

Mūsų fabrike buvo tikras vaistas, iki storių, kaip tai gelumbė ar milas; išausta medžiaga formoje begaliniai plaučių kaspinių buvo traukiama tolyn į kirpyklą. Tenais naujos mašinos pagaudavo juos, rūpestingai sudėdavo viens ant kito po kelias dešimtis ir iškirpdavo iš jų tūkstančius įvairių drabužių dalių, pagal iš ankščiau nustatytas ir išmatuotas formas. Siuvykloje iškirptos dalys buvo susiuvamos į gatavus kostiumus, bet be jokiu siuvamųjų priemonių, siūlą ar siuvamųjų mašinų. Tinkamai sudėti kraštai

įskirptų dalių būdavo suvilgomi specialiu cheminiu skysčiu, o po to medžiaga atėdavo į savo pirmąją padėtį — pasidarydavo skysta, kada tas skysčių po vienos minutės išgaruodavo, drabužių dalys būdavo tvirtai sujungtos, taip, kaip geležis yra suvirinama, daug geriau, negu jie galėtų tą padaryti bile kokiu susiuvimu. Tuo pačiu laiku buvo įdedama visur pagal reikalingumą sagos ir tokiu būdu per labai trumpą laiką gaudavos keletas tūkstančių kostiumų —įvairių pagal formą į dydį.

Del kiekvieno pagal žmogaus amžių eksistavo keletas simtų rūšių, iš kurių jie galėjo visada išrinkti geidžiamą pilnai atskantį kostiumą, tuo labiau, kad marsiečių drabužiai paprastai yra gana patūs. Jei atsakančių drabužių negaudavo, pavyzdžiui, del nenatūrališko dydžio ar storio, jie tuojaus padarydavo specialį primieravimą, padarydavo kirpimui mašiną pagal tą formą ir pasiūdavo specialiai drabužius tam atskiram žmogui. Tas visas darbas reikalavo beveik vienos valandos.

Kas liečia drabužių spalvą,

KASNAUJO TORONTE

Nepamirškite Atsilankyti 1-os Gegužės Paminėjimą

Toronto progresyvių draugijų pirmos gegužės paminėjimas atsisbu 30 dieną balandžio 8 valandą vakare, 62 Claremont St. Jau visos Toronto lietuvių progresyviškos organizacijos ruošėsi prie to parengimo daugiau mėnuo laiko. Perengime bus sutrauktas geriausias Toronto lietuvių meniškos jėgos. Be to, ir kitų tautų darbininkiškos organizacijos duos nemažą meniško jėgų pagalbą. Parengimas beveik susidės iš koncertinių kuorų ir bus perstatomas trumpas vieno veiksmo veikalukas "Pirmoji Gegužė." Iš kalno matoma, kad šis parengimas bus vienas iš įdomiausių Toronto lietuvių istorijoj. Prie to, viso pasaulio darbininkai rengėsi šiais metais su nepaprastu pasitikimi darbininkų šventę—pirmąją gegužę, tad ir mes lietuviams nepraleiskime tokią puikią progą, pirmą dalyvausime atskirame lietuvių darbininkų paminėjime, o vėliau, pirmą dieną gegužės, mišniškoji Toronto visų tautų demonstracijoj.

Visus Toronto ir apylinkės lietuvius kviečiame atsilankyti.
Rengėjai

Skaitlingai Atsilankykite Paskaitas

Gegužės 3 dieną (sekmadienį) 2 val po pietų salėje, 6 Denison Ave. atsisbu svarbi paskaita ir diskusijos "Materialistinis Istorijos Supratimas." Toronto lietuvių darbininkai labai mėgsta įvairias paskaitas ir viešas diskusijas iš senų laikų, o šiuo klausimu mes lyg šiol tylijomės. Dauguma stato sau klausimus, kuriuos nepajėgia išsiaiškinti, tai mes visi susirinkę bendrai galėsime paanalizuoti per "marksistinį" materializmo spektrą. Kadangi Toronto gyvena įvairių pažvalgių lietuvių, kurie dažnai esti priešingi vieni kitiems ir kartais be jokio reikalo diskutuoja įvairiais klausimais per spaudą, tai turėtų visi pasinaudoti ruošiamomis diskusijomis ir vietoje išdiskutuoti pačius svarbiausius marksizmo dėsnius. Kas smerkia marksizmą ir suranda jo žalingumą, tas vietoje gaus pilną teisę jį pasmerkti, kas sako, kad kitos srovės jį falsifikuoja, ir gi gaus balsą tuo klausimu nurodyti. Vienu žodžiu, kiekvienas gaus pilną teisę kalbėti "materialistiniu" klausimu, nežiūrint, kad ir

jis bus ne marksistinių pažvalgių. Nė viena srovė nebus ignoruojama, bet tik aiškinamas materialistinis istorijos supratimas.

Neužmirškite, kad materializmas yra visos žmonijos istorijos pamatas, ir būtų labai didelis nuostolis torontiečiams apleisti tokią svarbią paskaitą ir diskusiją. Įžanga veltui.

ALDDL Svetimo Komis.

Restaurantų Darbininkai Raginami Stoti į Unijas

Balandžio 23 d. atsisbu restorantų ir hotelių darbininkų susirinkimas, kuriame dalyvavo virš 200 tos šakos darbininkų. Susirinkime kalbėjo Trades and Labor Council sekretorius J. W. Buckley, ragindamas darbininkus skubiai organizuotis į uniją ir kovoti už geresnes algas ir trumpesnę darbo dieną.

"Nėra kada laiko aikvoti. Jūs žinote padėtį neorganizuotų darbininkų ir reikalingumą jos pagerinimo. Organizuojamiesi jūs galite pagerinti savo padėtį ir unija duoda jums progą būti organizuotais. Stokite į uniją, ir stokite dabar," jis pareiškė.

Unijos organizatorius W. Smith pranešė, kad unijos algos ir unijos valandos jau yra įvesta virš 40 restorantuose.

Baldų Darbininkai Reikalauja geresnių Algų

Toronto baldų ir karpentierių unija praneša, kad jei įmonininkai atmes unijos siūlomą algų skale, tai galimas dalykas bus šaukiamas tos šakos darbininkų streikas.

Fred Collins ir A. Cooper, išvardino darbininkų reikalavimus ir naują algų skalę, išdirbtą tos unijos 1415 lokalo sekamai:

Penkiosdešimtis centų valandai visuose departamentuose; 60 centų dažytojams; 35 centai valandai darbininkams nuo 16 iki 22 metų amžiaus, kurie dar nėra išdirbę daugiau dviejų metų tos industrijos šakoje; aštuonios valandos darbo diena; laikas ir pusė ir dubeltavas užmokėstis šventadieniams ir laike tautinių švenčių.

Keletui Toronto stambesnių baldų firmų apie tai unija davė žinoti.

Dabartiniame tos industrijos sutvarkyme aukštai kvalifikuotų darbininkų nereikalinga ir jų algos sviruoja tarpe 18 iki 39 centų valandai. Vien tik tai formai nekuriuose atsitikimuose

gauna 40 centų valandai. Lietuvių didelis skaičius dirba toj industrijoj, tai visų pareiga yra susirūti su unija ir kovoti už tos šakos darbininkų būvio pagerinimą.

Ateikite Pamatyti Drama "Inkvizicija"

Gegužės 3 dieną, sekmadienį, 6 Denison Ave., Dramos Grupė pakartos keturių veiksmų dramą "Inkvizicija".

Nors tas veikalas neseniai buvo perstatytas, bet dauguma Toronto lietuvių jo nematė. Todėl Dramos Grupės nutarimu jį pakartoti kiekvienas lietuvis turintis turį progą veikalą pamatyti.

Visi Toronto ir apylinkės lietuviams ateikite ir pamatykite dramą, kurioj parodoma, kaip Lietuvos fašistų žvalgyba persekioja, provokuoja ir kankina Lietuvos darbo žmones.

Pradžią 8 val. vakare. Įžanga laisvas aukavimas.

Dramos Grupė

Vaikų Mokyklėlės Išleistuvės

Lietuvių kalbos pamokos vaikams pasibaigė balandžio 19, ALDDL mokyklėlėj. Ekzaminai bus gegužio 2, šeštadienį, 2 val. po piet, 6 Denison Ave.

Po egzaminų bus suruoštas vaikams balius—mokyklėlės išleistuvės vasaros atostogoms. Visi mokiniai atsilankykite. Galite ir tėtį su mama ar broliu su sesute atsivesti.

"Always Ready" Tag Day

Pereitą sekmadienį pionieriai turėjo "tag day" dėl pionierių laikraščio "Always Ready." Lietuvių pionierės mergaitės "subitino" berniukus pionierius. Mergaitės surinko \$143. Berniukai tik 34 c. Viso \$177.

Viešas Pareiškimas

"Darbininkų Žodyj" Nr. 14 Matas Guoba viešai pasako, kad laike Pasaulinio Lietuvių Kongreso Kaune, O. Kalinauskienė atstovavo 236 S. L. A. kuopą. Mes, 1935 metų 236 S. L. A. kuopos valdybos nariai, viešai pareiškiamo, kad O. Kalinauskienė nėra nėsam davę jokio mandato atstovauti mūsų kuopą miniamame kongrese. Jei O. Kalinauskienė ir turėjo tokį mandatą, kaip M. Guoba sako, tai tik falsifikuotu būdu pasidarytą, kuris nieko bendro neturi su minima org. ir jos valdybos nariais.

Valdybos nariai: J. Jokubynas, A. S. Kavoliūnas, A. Frenzelis, V. Dagilis, O. Idrienė

Iš Aukso Virto Druska

Lietuvis D. B., kuris yra gyvenęs Montreale ir Toronte ir tuo laiku buvęs labai sunkioje ekonominėje padėtyje, nes ilgą laiką jam teko pabūti be darbo ir pusėtinais skursti, nekūrį laiką atgal nuvažiuo į Tilsonburgo apylinkę, kur auginama tabakas, ir tenai apsisotojo dirbti prie tabako auginimo. Matytis jam per paskutinius kelis metus neblogiausiai sekėsi. Iš pradžių dirbo pas kitus kaip darbininkas, o jau pereinamais metais buvo pačioms farmaj patsai ant kontraktu augino tabaką. Iš to sunkaus ir rūpestingo darbo jam atliko keletas dolerių.

I tą apylinkę nuvyko iš Toronto vienas lietuvis. Jis suėjęs D. B. rekomendavo iš kito kokio tai asmens pirkti "aukso". Planas buvo padarytas, kad aukšą pirksiu abu per pusę, bet kuomet pinigai prisiėjo mokėti, jis pasiūlė D. B. vienam sumokėti už "auksą" \$800, tą jis ir padarė, nes tikėjosi kad jam jis grąžins pusę sumokėtų pinigų ir "auksą" pasidalysią per pusę.

Parsinešus namo "auksą" pasirodė, kad buvo keletas svarų druskos, o ne aukso. Žulikas pusės pinigų negrąžino, bet prasišalino.

Sužeistieji Hamiltoniečiai Sveiksta

Balandžio 18 dieną sužeisti automobilio nelaimėj Hamiltono lietuviams sveiksta. Iš šėsių sužeistų dabar ligoninėj randasi tik dvi draugės, tai yra M. Ūžienė ir jos vyro sesutė Ūžaitė. Kaip pirmiau buvo rašyta, kad tuomet buvo manoma, kad pavojingiausia sužeista M. Ūžienė, tai dabar paaiškėjo, kad pavojingiausia sužeista draugė Ūžaitė, bet gyvybė nėra pavojuje, tikimasis greitu laiku išeis iš ligoninės.

Beveik visi sužeistieji darbuose darbininkų judėjime, o ypačingai tos dabar ligoninėje esančios draugės, taipgi Lapieinis ir Ūza.

KAS SEJO, O KAS PIAUS JAVUS

Toronto, Balandžio 27.—Tie maineriai, kurie atkasė Moose River mainas ir išmė užgriuvusius tris torontiečius, visuomenėj užsitarnavo simpatijų, kuri dabar gausiai aukoja tiems maineriams dovanas. Samo yra suaukota jau virš 32 tūkstančių dolerių. Tačiau galima iš kalno pasakyti, kad tiems didvyriams mažai teks.

Kapitalistinė spauda rašo, kad tas fondas bus padalintas tarp 300 žmonių, kurių tarpe, žinoma, dalis tikrai verti dovanų. Į gėlbetojų sąrašą įrašė jau ir tuos, kurie pakenkė gėlbėjimui atsisakydami paimti tokį žmogų, kuris žinojo viską apie tas mainas. Tas žmogus savo lė-

šomis atvyko, bet ir tuomet jam trukdė. Dovanas gaus ir policija ir kiti. Jei fondas nepaauks, tai tik po kokių šimtą dolerių teks kiekvienam.

KAS NAUJO EDMONTONE

ALDDL 18 kuopos šokių rengimo komitetas 13 balandžio turėjo surengęs šokių vakarą drg. A. Petrausko bute. Tai pirmą kartą kelių metų bėgyje Edmontono lietuvių parengimas turėjo tokią skaitlingą publiką. Šokėjai net negalėjo tinkamai šokti dėl susikimšimo. Pelno irgi liko apie \$10.00.

Daugiausia pasidarbavo moterys šeimininkų rinkime. Besilankytinuosius už skirtą dovaną surinko \$8.67. Draugė Zaleskienė pralenkė kitas ir laimėjo skirtą dovaną.

Vakaro rengimo komitetas kuopos vardu taria širdingą ačiū visiems pasidarbavusiems, taipgi draugui P. Sušinskui, kuris kelintu kartu su savo draugu ukrainiečiu veltui grėžė. Taipgi ačiū draugui Petrauskui už kambarį.

Vakaro Rengimo Komit.

SDKLSPD 7-tos Kuopos Vajaus Pasekmės

Per vieną šių metų trečdalį 7-ta kuopa gavo naujų narių ir draugijų 17, iš to skaičiaus yra 5 moterys.

Antas gana svarbus dalykas yra, tai kad prie minėtos organizacijos prijungta WLDPP, kuri perėjo su savo 30 narių ir visu savo išdu. Dabartiniu laiku 7-ta kuopa turi narių, priskaitant ir aplikantus, 67. Kaip žinoma, 7-ta kuopa St. Boniface susitvėrė 20 d. sausio 1935 metais iš 18 narių, tai čia įvykintas gražus draugijų pasidarbavimas, ką turėtų ir kitos kuopos imti pavyzdžiui.

Daugumai Winnipegas yra gerai žinomas, jog jame fabrikuojama maža ir liekasi kaip farmų miestas, žodžiu sakant, lietuvių parvažiuoja tik ant poilsio į Winnipegą, bet susipratę lietuvių stoja į masinę pašalpinę draugiją, kuri yra plačiausiai išsiplėtus tarpe Kanados lietuvių. Draugija rūpinasi sušėlpti ištiktus nelaimėjęs Kanados lietuvius.

Draugai ir draugės! Stokite ir virš minėtą draugiją, arba, kur galima, tverkite kuopas, nelaukite iki kokia jus nelaimė užklups. Žinokite, kad neorganizuoti darbininkai yra atsilikę nuo organizuotų darbininkų savo reikalų supratime, ir prie to, ištiktus nelaimė, neturi prie ko šauktis, o kuomet esate organizuotais, tuomet rūpinasi visi vienu ir vienas visais.

P. Pūras
Kuopos raštininkas
524 Cherrier St.
St. Boniface, Man

Nelaimė, Bet ir Biznis Kartu

Halifax, Balandžio 24.—Alfred Scadding, vienas iš išgelbėtų iš Moose River mainų, gavo pasiūlymą iš teatrų savininkų, kad jis sutiktų pasirodyti teatrose. Už tai jam žada mokėti po \$500 į savaitę.

PASALPGAUVIUS SIUNČIA UBAGAUTI

Trenton, N. J., Balandžio 24.—Keturiuos dešimtys bedarbių apsigyveno valstijos seimelio rūmuose ir nežada išeiti, kol bus patenkinti 300,000 bedarbių reikalavimai. Valstija sako, kad neturinti pinigų jiems šelpti. Nekuriose valstijos vietose valdžia davė leidimus bedarbiams ubagauti.

IR LENKIJA PANAIKINA AUKSO GARANTIJĄ SAVO PINIGAMS

Warsawa, Balandžio 28.—Lenkijos prezidentas Ignaci Moscicki išleido patvarkymą, kuriuomi išdraudžiama laisvai pirkti ar eksportuoti aukšą ir užsienio valiutą. Tokiu būdu panaikinama aukso garantija Lenkijos pinigams.

GEORINGAS KONTROLIUOJA UZSIENIO VALIŲ IR ŽALIAVĄ

Berlinas, Balandžio 28.—Hitleris išleido patvarkymą, kuriuomi einant pravedama Georingo kontroln užsienio valiuta ir įvairi žalta medžiaga, naudojama gaminti įvairiems daiktams, ypatingai tinkanti karo reikalams.

CHINJAI GRĘSIA BADAS

Chungking, Balandžio 28.—Chinų laikraščiai praneša, kad Szechwan ir šiaurės Honan provincijose siaučia nacionalinis badas.

Mirusiųjų ir arti mirties iš bado skaičius siekia nuo 10,000,000 iki 30,000,000 žmonių.

Tėvai parduoda savo vaikus; daugely vietų egzistuoja kani-balizmas.

FELIKSAS KEDZEUS

218 MANNING AVE., TORONTO, ONT.
Parduodu WESTINGHOUSE ir kitų išdirbysčių radio, skalbiama mašinas, elektrinius šaldytuvus, virtuvėms pečius, vandeniui apšildomus pečius, furnicas, blowers ir alicjum kūrenamas mašinas.
Hedges Bros, 637 College Str. Telefonas: LO 1247

Dr. Harry H. Hershfield

Daktaras—Chirurgas. Kraujo, odos, venerinių ir moterų ligų gydymas. Operacijų darymas. Hemoroidai ir kraujagyslių (vericose) išgydymas be operacijos. Susikalbėsit sava kalba.
800 Boyd Bldg., Portage Ave., Winnipeg, Man.
Telefonai: raštines 26600, buto 202707

EGYPTO KARALIUS MIRĖ

Cairo, Balandžio 28.—Čionai šiandien mirė 68 metų amžiaus Egipto karalius Fuad. Jo vietą užims jo vienatinis sūnus, kuris yra dar tik 16 metų amžiaus.

Pranešimas

M. L. Sūnų ir Dukterų Pašalp. Draugija ruošia vajuos užbaigimui PARENGIMĄ, sekmadienį, gegužio (May) 3 d. 4 val. p. ry. rytiečių salėj, 2114 Frontenac Str.
Bus perstatomas veikalas, prakalbos ir priimami vajuos sąlygomis nauji nariai į M. L. S. D. P. D.
Kviečiame kuoskaitlingiausia dalyvauti.
Parengimo Komisija

S. B. LAND LIETUVISKA ROBU PARDUOTUVĖ

901 Dundas St. W. Toronto
Tel. PL 9659 Gyv. CR 0463

J. M. Rosenfeldas LIETUVIS ADVOKATAS

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus morgičiuoti, kt.
20 James St. E. Kamb. 20
MONTREAL, QUE.

NEBŪK ŽILAS

Stebėklingos gyduolės, kurios panaikina žilumą, plaukų slinkimą ir plauksanas. Šias gyduoles privalėtų turėti kiekvienas, kuriam žyla, slenkia arba plauksanuoja plaukai. Jos atitaiso žilus plaukus koki būdu bet nėra dažai. Nėra nieko už jas geresnio iki šiol išrasta. Specialiai supažindinimui pasilome didelį \$2.00 pakelį už \$1.00. Užsisakyti šiandien ir sutaupti dolerį. Jeigu nebūtų pilnai patenkinti, jums pinigai bus sugrąžinti. Reikalingame agentų.
VALORSTONE HERB. CO. D. E. 2
Box 305, Clinton, Indiana, UAS

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE

143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvyuo per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, aprauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

Dr. Harry H. Hershfield

Daktaras—Chirurgas. Kraujo, odos, venerinių ir moterų ligų gydymas. Operacijų darymas. Hemoroidai ir kraujagyslių (vericose) išgydymas be operacijos. Susikalbėsit sava kalba.
800 Boyd Bldg., Portage Ave., Winnipeg, Man.
Telefonai: raštines 26600, buto 202707

FELIKSAS KEDZEUS

218 MANNING AVE., TORONTO, ONT.
Parduodu WESTINGHOUSE ir kitų išdirbysčių radio, skalbiama mašinas, elektrinius šaldytuvus, virtuvėms pečius, vandeniui apšildomus pečius, furnicas, blowers ir alicjum kūrenamas mašinas.
Hedges Bros, 637 College Str. Telefonas: LO 1247

dauguma marsiečių pasitenkina tamsia, kurią medžiaga įgauna laike išdirbimo. Jei yra reikalaujama kitokios spalvos, kurios fabrike tuo momentu nesiranda, jie tuomet pasiunčia kostiumą į dažyklą, kur po keletos minučių elektro-cheminės procedūros, kostiumas įgauna pageidaujamą spalvą.

Iš tos pačios medžiagos, bet daug storesnės ir tvirtesnės, jie dirba beveik tokiu pat būdu a valinė ir šiltus žieminius drabužius. Mūsų fabrikas to neišdirba, bet kiti, dar didesni fabrikai produktavo pilnai viską, kas reikalinga apvilkti žmogų nuo galvos iki kojų.

Aš dirbau pagal eilę kiekvienam fabriko skyriuje ir pradžioje mano darbu mane tas viskas labai užinteresavo. Pirmiausiai labai įdomus darbas buvo kirpimas, kur aš turėjau naudoti naujas del manęs metodus kaslink matematikos analizo. Pati problema susidėjo iš to, kad iš paduoto medžiagos gabalo jie privalėjo iškirpti visas kostiumo dalis taip, kad kuo mažiau išliktų atkarpu. Tikrumoje problema buvo visai nepoeziška,

bet gana rimta, kadangi net mažiausia klaidą, pakartota kelias dešimtis milijonų kartų, padarys didelį medžiagos bereikalingą išaikvojimą. Nežiūrint į visus kebulumus, man pasisekė išrišti tą problemą "neblogiau" už kitus.

Dirbti "neblogiau" už kitus—ai stengiausi visomis savo jėgomis. Bet aš negalėjau nepastebėti, kad mano jėgos išaikovojimas yra daug didesnis, negu kitų darbininkų. Paprastai po 2-3 darbo valandų aš būdavau labai nuvargęs ir del to aš būvau priverstas tuojau eiti išsėtis, kuomet tuo tarpu kiti ėjo į muzieus, bibliotekas, laboratorijas ar į kitus fabrikus apžiūrėti ten išdirbystės, o kartais net dirbti tenais...

Aš tikėjau, kad aš prisipašiu prie naujų darbo formų ir tuomet susilyginsiu su visais darbininkais. Bet tas neįvyko. Aš pažauzuojau persitiktinai, kad man stokuoja kultūriškos atydos. Kūno judėjimai labai retai yra reikalingi, o aš apart skubumo ir grakštumo netikėjau į nieką kitą ir net perviršindavau daugumą dalis taip, kad kuo mažiau išliktų atkarpu. Tikrumoje problema buvo visai nepoeziška,

atydumas laike mašinų kontrolavimo, jis buvo labai sunkus mano smegenims: matomai po eilės keletos genterčių galėtų išsivystyti tas sugubumas iki tobulumo, koks yra paprastas marsiečiams.

Paprastai gale mano darbo dienos aš pradėdavau jausti nuovargį ir mano atyda tankiai apgaudavo mane; jei tuose momentuose aš padarydavau klaidas ar surėluodavau vieną sekundą išpildymą tam tikro darbo, tada tuojau neišvengiamai ir be klaidų ranka kurio nebūt iš mano kaimynų pataisydavo tą dalyką.

Mane netik stebino, bet tankiai supykindavo jų keistas gabumas—visai nepaleidžiant savuo nuosavo darbo pastebėti kas įvyksta aplinkui. Jų rūpestingumas netiek užgaudavo man širdį, kiek iššaukdavo manyje rūpestį; manyje apsiireiškavo toks jausmas, tarsi jie visi be persto jimo kontroliuoja mano veiksmus... Toks neramus humoras dar padidino mano susiimamą ir daugiau pakenkė pačiam darbui.

Dabar praslinkus tulam lai-

kui, kada aš prisimenu smulkmeniškai ir objektyviškai visas tas aplinkybes, aš manau, kad mano tie jausmai buvo klaidingi. Su tokiu pat rūpestingumu ir tokiu pat būdu,—gal tik retas čiau,—mano dirbtuvės draugai pasigėlbėdavo vienas kitam. Aš nebuvau objektas jų nepaprasto tėjymio ir kontrolės, kaip man tada atrodė. Aš pas—būdamas žmogus individuališkai pasaulio—nenoromis ir nesąmoningai save atskyriau nuo kitų ir aš ligotai jausdavau jų gerą širdystę ir draugišką patarimą,—nes aš būvau žmogus komercinio pasaulio.

SKYRIUS IV ENNO

Prabėgo ilgas ruduo; atėjo žiema su plonu sluogniu sniego, bet užtektinai šalta. Maža saulutė visai mažai šildė ir ji dar mažiau davė šviesos, negu kad pirmiau. Gamta numetė savo šviesias spalvas ir pasidarė išblyškus ir žiauri. Šaltis išgavo viršū, siejole kilo abejonės ir morališka vienatvė svetimtaučio visai iš kito pasaulio pasidarė labiau nerami ir kankinantė.

Aš atlankiau Enno, kurią jau senai bebuvau matęs. Ji sutiko mane kaip artimą ir giminingą žmogų,—tarsi šviesus spindulys artimos praieitis periovė žiemės šaltį ir rūpesnių prielandą. Vėliau aš pastebėjau, kad ji taip pat buvo išbalus ir tarsi suvargusi ir nusikankinusi per ką tai; kokia tai paslėpta širdgėla ramdė jos būdė ir kalboje. Mes tuoj įvykėme daug temų pasikalbėjimui ir keletas valandų prabėgo nepastebėtai, niekada tas nebūvo įvykęs po Netti išvažiavimo.

Kada aš pakilau važiuoti namo, mes abu pajutome liūdėsį.—Jei jūsų darbas neprikalė prie šios vietos, tad važiuok su manim,—pasakiau aš.

Enno tuojau sutiko. Ji pasiūlymo su savim savo darbą,—tuo laiku ji užsiėmė netėmyjimo observatorijos, bet kontroliavimu produktų skaitlinių,—ir mes išvažiavom į cheminį miestuką, kuriame aš gyvenau vienas Mennio kambariuose. Kiekvieną rytą aš važiuodavau į fabriką, kuriame dirbau ir kuris radosi atostumo dviejų šimtų kilometrų, t. y. distancijai pusės valandos kelionės; o ilgas žiemos vakarus

aš praleisdavau su Enno užsimant moksliniais darbais, pasikalbėjimais, o kartais eidavom pasivaikščioti į sniegu padengtus parkus.

Enno papasakojo man savo gyvenimo istoriją. Ji mylėjusi Menni ir buvusi pirmiau jo žmona. Ji labai geidusi turėti vaiką, bet bėgė metai po metų, o vaiko nebuvė. Tada ji klausius Netti patarimo. Netti smulkmeniškiau išaiškinus visas aplinkybes ir kategoriškai užbaigus, kad vaikų jiems niekadus nebūs. Menni labai vėlav persiformavęs iš bernelio į vyrą ir jis labai anksti pradėjęs įtemptą gyvenimą kaip mokslininko ir galvočiaus. Veiklumas jo smegenų, del jų didelio išsivystymo jau nuo pat pradžių sulaukė ir suspaudė gyvybės gemaų elementus, tas buv daugiau nepataisoma.

Netti patvirtinimas buvo bausis smūgis Ennai, kurios meilė prie genijaus ir gilus motiniškas instiktas susiliejo į vieną geismą, kuris staigiai tapo visai beviltingas.

Bus tas dar nebuvus viskas, tolesni tyrinėjimai privedė Netti dar prie vienos išvados. Pasiro-

dė, kad Mennio gigantiskam protiniui darbui, išvystymui jo pilnu genijškų gabumų, būtina buvo reikalinga turėti kuo mažiausiai meiliskų santykių. Enno negalėjusi nepildyti tų patarimų ir ji tuojau persitiktinai, ant kiek jie yra teisingi ir protingi. Menni palikęs daug gyvybės, jis pradėjęs daug energingiau dirbti, negu kada nors pirmiau, nauji planai su nepaprastu greitumu gimė jo galvoje ir visi būvo išpildomi su pasisekimu, matomai jis neįjautė jokio trūkumo. Tada Enno padarė reikalingą išvadą, nors del jos meilė buvo brangnesnė už gyvybę, bet genijus, mylimas žmogus, yra brangnesnis už meilę.

Ji išėjus nuo Mennio, pradžioje tas jį užgavęs, bet paskiau greitai sutikęs su faktu. Tikra išsiskyrimo priežastis jam gal nebuvu žinoma, kadangi Enno ir Netti slėpė apie tai; tačiau jos negalėjo užtikrinti, kad Mennio protas būtų neatspėjęs tikros įvykio priežasties. Ir del Enno gyvenimas palikęs tiek tuščias, kankinantis jausmas davė priežastį tokioms kancionoms. (Bus daugiau)

(THE WORKERS' V The Lithuanian Workers' Publishing Association, 184 Ave., Box 31, Toronto, Ont.

FRANCI

Antano

NUMATOMA ATMAI N A SMETONOS VALDŽIOS UŽSIENIO IR VIDAUS POLITIKOJ

Kaunas, Lietuva, Balandžio 28.—Visų svarbiausių Europos valstybių Lietuvos užsienio atstovai yra susaukti čia į slaptą konferenciją.

Užsienio reikalų ministerio Leonoraičio įsakymas suvažiout suprantamas, kad diktatoriaus Antano Smetonos užsienio politika gali būti keičiama; gal būt ir net vidaus reikaluose.

Keletas įvykių pastaruoje mėnesioje, kalbama patikimuose šaltiniuose, nulėmė šį žingsnį.

Smetonos valdžios derybos su nauji Vokietija visai nep